

Sepedi

DITŠHUPATSELA TŠA GO RUTA GO NGWALA
DITAODIŠO LE DITŠWELETŠWA TŠA
TIRIŠANO

- × × × LELEME LA GAE
- × × LELEMETLALELETŠO LA PELE
- × LELEMETLALELETŠO LA BOBEDI

LENANEO LA DITENG

Nomoro	Diteng	Letl.
(iv)	Ditumedišo	4
(v)	Mokgwa wa go šomiša pukukgakollo	4
(vi)	Maele a senyane a go itokišetša go araba Lephephe la Boraro	4
(vii)	Dintlha tše bohlokwa tša letšatši la tlhahlobo	4
(viii)	Tebelelokakaretšo ya tlhahlobo ya Sepedi Lephephe la Boraro	5
(ix)	Dinyakwa tša bahlahlobi	6
(x)	Mopeleto	6
KAROLO YA A:		
1	Ditaodišo	8
1.1.	Sebopego sa taodišo	8
1.2.	Magato a go ngwala taodišo	9
1.3	Tšhomišo ya dika, dika polelo, diema le mebolelwana	11
2.	Mehuta ya ditaodišo	11
2.1.	Taodišokanegelo	11
2.2.	Taodišothaloši	12
2.3.	Taodišokgadimo	13
2.4.	Taodišokahlaahlo	14
2.5.	Taodišongangišano	14
3.	Tlhathollo ya ditšweletšwa tša go bonwa (diswantšho)	15
3.1.	Diponagalo tša taodišo ya seswantšho	15
3.2.	Mohlala wa mešongwana wa taodišo ya seswantšho	15
KAROLO YA B1: SEPEDI LELEME LA GAE		
4.	Ditšweletšwa tša tirišano	18
4.1.	Lengwalo la segwera	19
4.2.	Mangwalo a semmušo	21
4.3.	Lengwalo la semmušo la go ya go morulaganyi	22
4.4.	Boitsebišophelo le lengwalo la go tiišetša kgopelo	23
4.5.	Tša bophelo bja mohu	25
4.6.	Lenanethero le metsotso	28
4.7.	Pego	30
4.8.	Ditshwayatshwayo	32
4.9.	Athikele/Taodišwana	35
4.10	Polelo	42
4.11	Poledišano	43
4.12	Potšišotherišano	45
4.13	Emeile	47
KAROLO YA B2: (LELEMETLALELETŠO LA PELE LE LELEMETLALELETŠO LA BOBEDI)		
5.	Ditšweletšwa tša tirišano tše telele	51
KAROLO YA C: (LELEMETLALELETŠO LA PELE LE LELEMETLALELETŠO LA BOBEDI)		
6	Ditšweletšwa tša tirišano tše kopana	52
6.1.	Pukutšatši	52
6.2.	Papatšo	52
6.3.	Karata ya memo	57
6.4.	Lephephetsebiši	58
6.5.	Ditaelo	60
6.6.	Ditšhupetšo	61
6.7.	Molaetša wo mokopana (SMS)	62
6.8	Emeile	63
7.	Dirubriki tša kelo	66
7.1.	Rubriki ya kelo ya taodišo (Leleme la Gae)	70
7.2.	Rubriki ya kelo ya taodišo (Lelemetlaleletšo la Pele)	73
7.3.	Rubriki ya kelo ya taodišo (Lelemetlaleletšo la Bobedi)	76
7.4.	Rubriki ya kelo ya ditšweletšwa tša tirišano (Leleme la Gae)	78
7.5.	Rubriki ya kelo ya ditšweletšwa tša tirišano (Lelemetlaleletšo la Pele)	80
7.6.	Rubriki ya kelo ya ditšweletšwa tša tirišano tše kopana (Lelemetlaleletšo la Pele le la Bobedi)	
8.	Tlotlontšu	82
9.	Methopo	83

Introduction

This content may not be sold or used for commercial purposes.
Curriculum and Assessment Policy Statement (CAPS) Grade 12 Sepedi Home
Language Mind the Gap study guide for the creative writing.

This publication has a Creative Commons Attribution Noncommercial Sharealike Licence. You can use, modify, upload, download, and share content, but you must acknowledge the Department of Basic Education, the authors and contributors. If you make any changes to the content you must send the changes to the Department of Basic Education. This content may not be sold or used for commercial purposes. For more information about the terms of the license please see: <http://creativecommons.org/licenses/by-nc-sa/3.0/>.

Copyright © Department of Basic Education 2019
222 Struben Street, Pretoria,
South Africa
Contact person: Ms C. Weston
Email: Weston.C@dbe.gov.za
Tel: (012) 357 4183
<http://www.education.gov.za>
Call Centre: 0800202933

Acknowledgements

Mind the Gap Team

Senior Project Leaders: Dr S. Malapile, Ms C Weston

Production co-ordinators:

B. Monyaki, B. Ras, M. Phonela, M. Nematangari, C. Blignaut

Authors: MB Tladi, SM Zwane, P Ramohlale, G Sebesho, P Setwaba, M Tshegishi, B Ramohlale, SJ Machoga

Onsite writers' workshop support:

J. Mphidi, V. Magelegeda, P. Hlabiwa, R. Maboye, N. Malope

(iv) Thobela

Pukukgakollo ye e go thuša go itokišetša tlhahlobo ya mafelelo a ngwaga ya Sepedi Lephephe la Boraro. Lephephe la Boraro le akaretša dingwalwa tše di latelago: Taodišo, Ditšweletšwa tša tirišano tše telele le Ditšweletšwa tša tirišano tše kopana.

(v) Mokgwa wa go šomiša pukukgakollo

Matsenong a pukukgakollo ye o tla hwetša sebopego sa taodišo, magato a go ngwala taodišo, dibopego le melao ya tšhomišo ya polelo, diema le mebolelwana ya ge go ngwalwa taodišo.

Go tloga moo o tla fiwa tshedimošo yeo e tla go thušago go kwešiša tše di latelago ka botlalo: Mehuta ya ditaodišo le mehuta ya ditšweletšwa tša tirišano tše telele le tše kopana.

Mafelelong o tla hwetša mešongwana ya go lekola kwešišo ya gago. Araba dipotšišo tšeo le go itshwaela tšona, o lebeletše dikarabo tšeo o di filwego.

(vi) Maele a senyane a go itokišetša Lephephe la Boraro

- Ikgopotše mehuta ye mehlano ya ditaodišo gammogo le mehuta ya ditšweletšwa tša tirišano le diponagalo tša tšona. Se se tla go thuša go kgona go dira pharologanyo ya tšona
- Kgonthišiša gore ga go na seo se go tshwentšego moyeng, gore o be le mogopolo wo ofodilego. Se se tla go thuša go ba le kwešišo ye e tibilego le go se se lebale
- Badišiša ka mehuta yeo makga a mmalwa, ka ge se se tla go thuša gore o se lebale seo o se balago
- Šomiša maphephe a ditlhahlobo tšeo di fetilego go itlwaetša go hlatha mehuta yeo e fapanego ya ditaodišo
- Ge o itokišetša go ngwala taodišo le ditšweletšwa tša tirišano bala mošomo wa gago kgafetšakgafetša gore o kgone go lemoga diphošwana tša polelo le peakanyo tšeo o felago o di dira
- Tseba mokgwa wa go beakanya mohuta wo mongwe le wo mongwe wa sengwalwa
- Itlwaetše mekgwa ya maleba ya go araba lephephe le le go dira **KGETHO** ya maleba
- Hlokomela kabo ya meputso ye e abelwago potšišo ye nngwe le ye nngwe
- Itlwaetše sebopego sa lephepheapotšišo le botelele bja sengwalwa se sengwe le se sengwe go ya ka ditaelo

(vii) Dintlha tše bohlokwa tša letšatši la tlhahlobo

- Kgonthišiša gore o tla le ditlabakelo tše di latelago: dipene, diphentshele, selo sa go phumula ge o šaeditše le sebetli sa diphentshele. Ditlabela tše di be maemong a maleba. O se lebale pukwana ya gago ya boitsebišo, le lengwalo la tumelelo ya go ngwala tlhahlobo. Goroga lefelong la go ngwalela iri pele ga ge tlhahlobo e thoma
- E ya ntlwaneng ya boithomelo pele o thoma go ngwala. Se se tla go thuša gore o se senyagalelwe ke nako ye bohlokwa ka go ya ntlwaneng ka nako ya go ngwala
- Tseba gore o ya go araba dipotšišo dife go tšwa go dikarolo tše pedi (Leleme la gae), tše tharo (Lelemetlaleletšo la pele) le tše tharo (Lelemetlaleletšo la bobedi) tša tlhahlobo ya Lephephe la Boraro
- Šomiša metsotso ye lesome yeo o e filwego go bala, le go badišiša ditaelo le ditshedimošo ka ga lephepheapotšišo leo ka tsinkelo, pele o thoma go ngwala
- Badišiša dihlogo/direrwa ka moka tše o di filwego gore o tle o be le kgetho ya maleba go ya ka kwešišo ya gago (Hlokomela: O se ke wa kgetha hlogo/sererwa ka lebaka la gore o se rata se kgethe e le ka lebaka la gore o se kwešiša)
- Badišiša hlogo/sererwa se SENGWE le se SENGWE ka tsinkelo, gore o be le kwešišo ye e tletšego ka seo o yago go se ngwala, gore o kgone go fa karabo ya maleba. Se se tla go thuša gore o se lobe meputso. Hlokomela mantšutaolo potšišong ye nngwe le ye nngwe pele o araba. O tla hwetša mehlala ya dihlogo/direrwa ka mo pukukgakollong ye
- Laola nako ya gago gabotse. Thoma ka dipotšišo tše bonolo. Lebelela kabo ya meputso le botelele bja karabo ya gago. Se se tla go thuša gore o fe karabo ya maleba, ka mokgwa wo o swanetšego
- Iketle le ge dihlogo/direrwa di kwagala e ke di bothata, tšwela pele, o tla kopana le tše o di kgonago. Ge potšišo e go palela, e fete o tla boa go yona
- Ngwala ka bothakga gore baswayi ba kgone go bala mošomo wa gago

(viii) Tebelelokakaretšo ya tlhahlobo ya Sepedi: Lephephe la Boraro

Leleme la Gae

Lephephe le le na le dikarolo tše PEDI. Karolo ya A ke ditaodišo. Karolo ya B ke ditšweletšwa tša tirišano.

Lebelela nkatlapana ye:

Nkatlapana ya A

Karolo ya A: Ditaodišo		
Potšišo ya		
Nomoro ya potšišo	Mohuta wa potšišo	Meputso
1.1. - 1.6.	Taodišo	
1.7.1. - 1.7.2.	Taodišo ya seswantšho	50
Karolo ya B: Ditšweletšwa tša tirišano		
Potšišo ya 2		
Nomoro ya potšišo	Mohuta wa potšišo	Meputso
2.1. - 2.6.	Ditšweletšwa tša tirišano	25 x 2 = 50

Lelemetlaleletšo la Pele

Lephephe le le na le dikarolo tše THARO. Karolo ya A ke ditaodišo, Karolo ya B ke ditšweletšwa tša tirišano tše telele mola Karolo ya C e le ditšweletšwa tša tirišano tše kopana.

Lebelela nkatlapana ye:

Nkatlapana ya B

Nomoro ya potšišo	Mohuta wa potšišo	Meputso
Karolo ya A: Ditaodišo		
Potšišo ya 1		
Nomoro ya potšišo	Mohuta wa potšišo	Meputso
1.1 - 1.6.	Taodišo	
1.7.1. - 1.7.2.	Taodišo ya seswantšho	50
Karolo ya B: Ditšweletšwa tša tirišano tše telele		
Potšišo ya 2		
Nomoro ya potšišo	Mohuta wa potšišo	Meputso
2.1. - 2.4.	Ditšweletšwa tša tirišano tše telele	30
Karolo ya C: Ditšweletšwa tša tirišano tše kopana		
Potšišo ya 3		
Nomoro ya potšišo	Mohuta wa potšišo	Meputso
3.1. - 3.3.	Ditšweletšwa tša tirišano tše kopana	20

Lelemetlaleletšo la bobedi (SAL)

Lephephe le le na le dikarolo tše THARO. Karolo ya A ke ditaodišo, Karolo ya B ke ditšweletšwa tša tirišano tše telele mola Karolo ya C e le ditšweletšwa tša tirišano tše kopana.

Lebelela nkatlapana ye:

Nkatlapana ya B

Nomoro ya potšišo	Mohuta wa potšišo	Meputso
Karolo ya A: Ditaodišo		
Potšišo ya 1		
Nomoro ya potšišo	Mohuta wa potšišo	Meputso
1.2 - 1.6.	Taodišo	
1.7.1. - 1.7.2.	Taodišo ya seswantšho	40
Karolo ya B: Ditšweletšwa tša tirišano tše telele		
Potšišo ya 2		
Nomoro ya potšišo	Mohuta wa potšišo	Meputso
2.1. - 2.4.	Ditšweletšwa tša tirišano tše telele	20
Karolo ya C: Ditšweletšwa tša tirišano tše kopana		
Potšišo ya 3		
Nomoro ya potšišo	Mohuta wa potšišo	Meputso
3.1. - 3.3.	Ditšweletšwa tša tirišano tše kopana	20

(ix) Dinyakwa tša bahlahlobi

- Bahlahlobi ba nyaka go bona kwešišo ya gago ye e tseneletšego ka dingwalwa, gore o kgona go bekanya le go ngwala sengwalwa go ya ka peakanyo ya gago na. Dikgopolo tša sengwalwa di elele
- Bahlahlobi ba nyaka go bona bokgoni bja gago bja go beakantšha tshedimošo yeo e tšwelelago
- Taetšo ya bokgoni bja gago bja go fa tshedimošo yeo e kgobokantšwego
- Kgetho ya maleba ya dihlogo/direrwa
- Go nomora dikarabo tša gago go ya le ka moo lephepheapotšišo le nomorilwego ka gona
- Kwešišo ya gago ya mokgwa wa go botšiša.

(x) Mopeleto

Ge o ngwala Lephephe la boraro hlokomela mopeleto wa dinoko le mantšu a a latelago:

Nkatlapana ya D

tsh (tshepa)	fale	hlokomela
tšh (tšhaba)	sa le	itlhokomela
tl (tlala)	e sa le	mofsa
kg (kgogo)	ba na le	kwešišo
	wa ka	fetile
	ka moka	nthata
	e bile	kodumela
	ebile	tlhobaboroko
		utolla
		tlhahlobo
		phapoši
		tshepa

Hlokomela mongwalo wa gago wa ditlhaka tše di latelago:

Nkatlapana ya E

Ditlhaka	Lentšu
š	thuša
i	mosepedi
f	fela
g	gae
M	Marematlou
m	mogolo
o	morutwana
e	mošemane
a	abelana

KAROLO YA A:

1. DITAODIŠO

Ela hloko:

Maemo	Mphato wa 10	Mphato wa 11	Mphato wa 12
Leleme la Gae	300 - 350	350 - 400	400 – 450
Lelemetlaleletšo la Pele	150 - 200	200 - 250	250 – 300
Lelemetlaleletšo la Bobedi	150 - 200	180 - 200	200 - 250

Tihalošo ya taodišo

Taodišo ke sengwalwa seo go sona mongwadi a tšweletšago dikgopolo, maikutlo, maemo le lehlakore la gagwe ka sererwa, hlogo goba seswantšho se se itšego.

1.1 SEBOPEGO SA TAODIŠO

- Thoma taodišo ya gago ka hlogo
- E latelwe ke peakanyo/mmepe wa monagano
 - Mmepe wa monagano o go thuša go beakanya dintlha tša gago
 - Ge o hlama mmepe wa monagano o lebelele dintlha tše di latelago:
 - Matseno**
 - Ka fase ga matseno hlaloša sererwa goba hlogo
 - Mmele**
 - Ka fase ga mmele tšweletša dintlha tšeo di yago go tšwelela taodišong ya gago
 - Tšweletša dintlha tše mmalwa tšeo di tla go kgontšhago go ngwala taodišo yeo e tšwelelo mahlalagading goba ya maemo a godimo
 - Ngwala taodišo ka mokgwa wa ditemana tša go lekana
 - Ditemana di hlangwe ka mafoko a makopana le a matelele fela
 - Hlokomela tšhomišo ya gago ya maswaodikga
 - Mopeleto e be wa maleba
 - Polelo e be ya go amogelega
 - Mafetšo**
 - Mafetšo a laetše ditšhišinyo goba dikakanyo
 - A tšweletše maemo a mongwadi: a ka kgala, a lemoša goba a tla le tharollo

Ela hloko:

- Peakanyo/Mmepe wa monagano ga se karolo ya taodišo
- Mmepe wa monagano o ka tla ka mekgwa ya go fapafapana

1.2 MAGATO A GO NGWALA TAODIŠO

Tihalošo ya magato a go ngwala

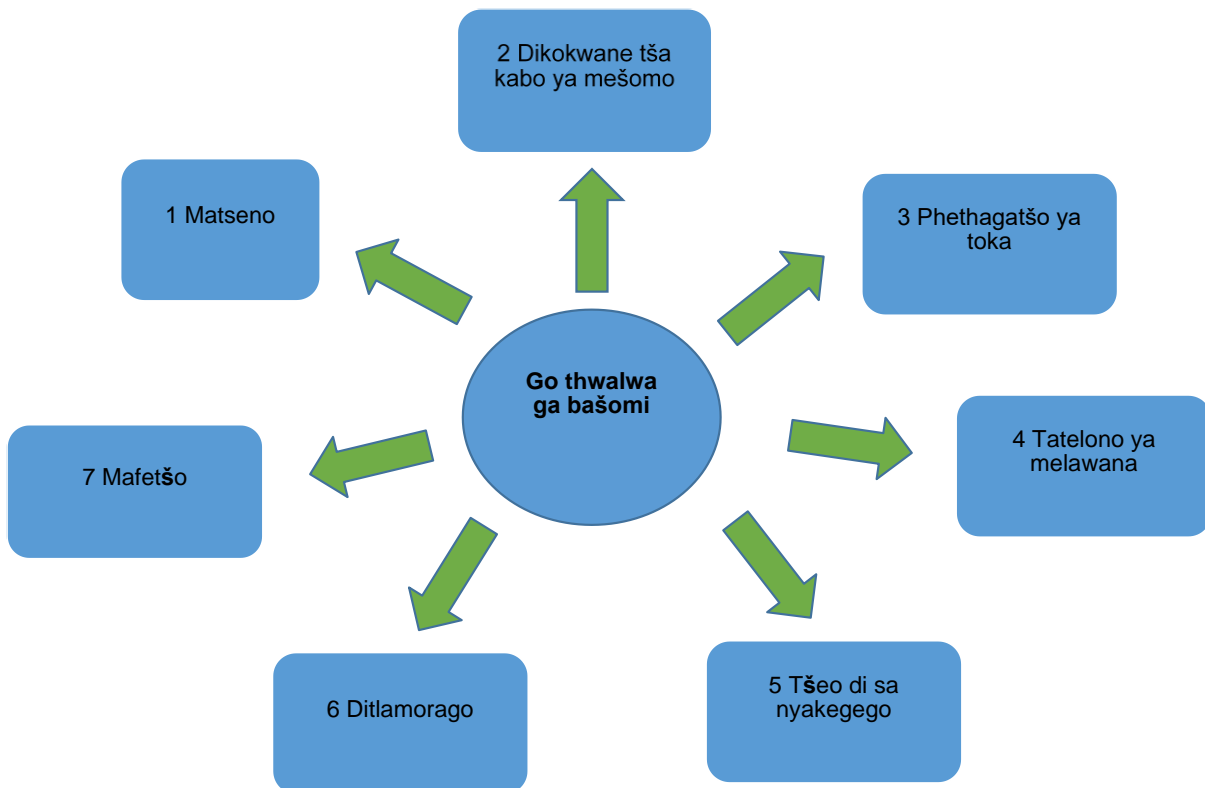
Ka nako ya magato a go ngwala, dira tše di latelago:

- Beakanya (pele ga go ngwala)
- Ngwala dingwalwakakanywa
- Boeletša
- Hlokola
- Phošolla
- Hlagiša sengwalwa sa gago sa mafelelo

Go beakanya (Pele ga go ngwala)

- Efa šedi sererwa seo o se filwego gammogo le baamogedi ba tshedimošo
- Ge o ngwala, hlokomela kudu sebopego, maikutlo le go ngwala ka motho wa pele goba wa boraro
- Ngwala dikgopolo tše o tlogo di šomiša ge o thala mmepe wa monagano
- Methopo ya maleba e bohlokwa pele ga go ngwala

Mohlala wa Peakanyo/mmepe wa monagano šo:

Go ngwala dingwalwakakanywa

- Šomiša dintlha tša go beakanya go tšweletša dikgopolokgolo le dikgopolotlaleletšo
- Ngwala sengwalwakakanywa sa mathomo
- Efa mogwera wa gago sengwalwakakanywa sa mathomo gore a phošolle tše di latelago:
 - Tirišo ya mantšu
 - Dikafoko
 - Mebolelwana ya maleba, bjalobjalo
- Sengwalwa se tšweletše khuduego ya maikutlo a mmadi
- Bontšha ka mogwera woo o bonago dilo ka gona
- Akaretša tshedimošo mabapi le sererwa
- Mafetšo a taodišo a be le maatlakgogedi go swana le matseno a yona

Go boeletša, go hlokola, go phošolla gammogo le go hlagiša

- Kaonafatša sengwalwa ka go phošolla mo go nago le diphošo, mohlala: mantšu, mafoko le ditemana tšeo e sego tša maleba
- Tloša ditlhalošo tše dintši tša go gakantšha le polelo ya maroga
- Lekodišiša diteng, setaele le retšistara tšeo di dirišitšwego
- Šomiša maswaodikga, mopeleto le polelo ka tshwanelo
- Beakanya o be o hlagiše sengwalwa sa gago sa mafelelo

Ela hloko:

- Latela magato a go ngwala mabakeng ka moka
- Ke kgapeletšo go latela magato a go ngwala, ***ntle le ge o ngwala tlhahlobo, moo sengwalwakakanywa se sa nyakegego***

Dibopego le melao ya tšhomišo ya polelo nakong ya magato a go ngwala

- Retšistara, setaele le segalo
 - Retšistara ya gago e be ya maleba go ya ka morero, ya semmušo le yeo e sego ya semmušo
 - Lebiša ditaba tša gago thwii go mmadi ka go mo tšweletša ntlhatebelelo
 - Diteng tša gago di kgodiše gomme di tšweletšwe ka boitshepo
- Kgetho ya mantšu
 - Šomiša mehuta ya madiri, mahlaodi le mahlathi le diripa tše dingwe tša polelo
 - Diriša polelommileng le ya semmušo ka nepagalo
 - O ka diriša tlhalošothwi goba tlhalošo ye e iphihlilego go ya ka dikamano tša setšweletšwa
- Sebopego sa lefoko
 - Mehuta ya mafoko le botelele bja ona di bohlokwa
 - Šomiša dikarolo tša polelo ka tshwanelo
 - Ela šedi tšhomišo ya polelo mabakeng ka moka
- Go ngwala ditemana
 - Matseno, mmele le mafetšo di tšwelele ka bokgwari
 - Ditemana di tšweletše dikgopolokgolo le dikgopolotlaleletšo
 - Ge o ngwala taodišo swarelela hlogo go tloga mathomong go fihla mafelelong
 - Netefatša tlemaganyo, o lebeletše tatelano go ya ka nako le ditiragalo, lebaka le sephetho, tšhepedišo, go bapetša le go fapantšha, tatelano go ya ka bohlokwa, go bontšha lefelo, kakaretšo, bjalobjalo

1.3 Tšhomišo ya dika, dikapolelo, diema le mebolelwana

- Ge re ngwala dingwalwa, gore di be le maatlakgogedi le tlotlontšu ya maleba go bohlokwa go tswaka polelo ya gago ka go tsopola dika, dikapolelo, diema le mebolelwana
- Tsopola seka, sekapolelo, seema, mmolelwana wo o sepelelanago thwii le hlogo/ sererwa sa gago
- O dumeletšwe go fetola diema le dika gore di amane le hlogo/sererwa sa gago o sa fetole kgopolokgolo ya tšona

2. MEHUTA YA DITAODIŠO

Go na le mehuta ye e latelago ya ditaodišo: taodišokanegelo, taodišotlhaloši, taodišokgadimo, taodišokahlaahlo, taodišongangišano le taodišo ya seswantšho. Le ge go na le mehuta ya ditaodišo, ga go na le mohuta wa taodišo woo o ikemego o nnoši.

2.1 TAODIŠOKANEGELO

Tlhalošo

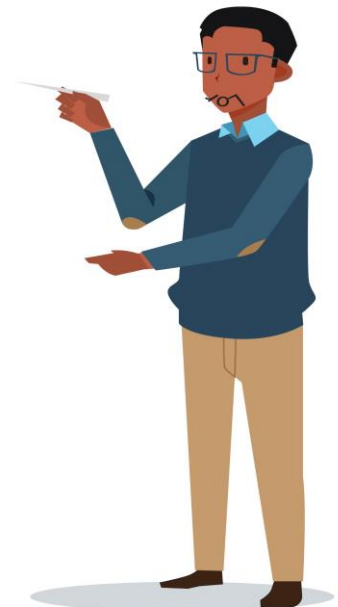
Taodišokanegelo e anega tiragalo ye e fetilego. Yona e hlagiša ditiragalo tša go latelana ka tsela ya go kwešišega. E be le maatlakgogedi gomme e kgodiše. Mohola wa yona ke gore mmadi a ipshine goba a kgahlege ka kanegelo yeo, a bona ditiragalo ka leihlo la kgopolo, khuduego ya maikutlo e golela godimo ge mongwadi a lokologantšha ditiragalo go ya ka tatelano ya tšona.

2.1.1 Diponagalo tša taodišokanegelo

- Kanegelo e swanetše go kgodiša
- Ngwala ka motho wa pele goba wa boraro
- Hlaloša ditiragalo ka tatelano
- Anega ka bokgwari gore mmadi a itatswe menwana
- Ngwala taodišo ye ka lebaka le le fetilego
- Ditemana tša matseno di tanye šedi ya mmadi
- Kanegelo ya gago e be le ntlha ye e e laetšago
- Thumo e be ya moswananoši ya go kgahliša le go kgotsofatša
- Lota kgahlego ya mmadi go fihla mafelelong
- Taodišo ya gago e be le mokgwa wa go hlaloša le go gopodišiša

2.1.2 Mohlala wa mošongwana wa taodišokanegelo šo:

- 2.1.2.1 E be e le la mathomo ke bona mohlolo wa mohuta wo
- 2.1.2.2 Morago ga lebakanyana, go ile gwa re tuu!
- 2.1.2.3 Ka tla ka ipshina ka go keteka mengwaga ye 100 ya koko
- 2.1.2.4 Ke be ke re ke mogwera wa ka go fihlela ...

2.2 TAODIŠOTLHALOŠI

Tlhalošo

Mongwadi o hlaloša ntlha goba se sengwe gore mmadi a kgone go itemogela hlogo yeo go hlalošwago ka yona.

2.2.1 Diponagalo tša taodišotlhaloši

- Hlagiša seswantšho sa sererwa seo o se kgethilego ka mantšu a gago
- Kgetha mantšu le dikgopolo ka tlhokomelo gore o fihlelele seo se nyakegago
- Šomiša dikakanyo mabapi le go bona, modumo, go kwa, tatso le go kgwatha go dira gore tlhalošo e kwešišege
- Šomiša dikapolelo ka tsela ya maleba
- Kgetha hlogo yeo o nago le boitemogelo ka yona. Go bothata go hlaloša selo seo o se nago tsebo ka sona

2.2.2 Mohlala wa mošongwana wa taodišotlhaloši šo:

Kgetha e tee ya dihlogo tše o ngwale taodišo ka yona.

- 2.2.2.1 Khorona e re bintšha ka leoto le tee
- 2.2.2.2 Dipoloko tša sebjaalebja
- 2.2.2.3 Go boloka tšhelete bophelong
- 2.2.2.4 Afrika-Borwa, boikgantšho bja ka

Mohlala wa karabo

Go boloka tšhelete bophelong

Peakanyo

- Matseno
- Mmele
 - Leago
 - Mašokotšo
 - Kgwebo le ekonomi
 - Tša maphelo
 - Thušo
- Mafetšo

Go boloka tšhelete bophelong

Go boloka tšhelete ke go ipeela tšhelete ka gare ga panka kgwedi ka kgwedi, lebaka e le go tlo se rengwe ke hlogo ge o na le mathata. Go boloka e ka ba ka mokgwa wa mogodišano, go reka dintlo, ditokofele le dipholisi, bjalobjalo.

Ge o bolokile tšhelete goba dithoto go swana le ntlo o efoga dikoloto. Ge o bolokile tšhelete dinyakwa tša bophelo o di fihlelela ka ntle le go rengwa ke hlogo. Sefatanaga sa mabonwa go wena ke ngwana, moo tumo ya gago le maemo e šireletšegilego. Bana ba rekelwa tšeo ba di hlokago ntle le ngongorego. Lapa le ba le seriti, bao ba ithwešago ka letolo ba thušwa. Monna yo motelele o tla ila lapa leo ka ge le na le ditseka tša go kgona go iphediša le se la lebelela mogolo fela.

Go boloka go thibela go ya go baadimiši bao re fetogago makgoba a bona gobane re šitwa go lefa mašokotšo a bona ao a sego a elwa. Ge o adimilwe R300.00, e boela e le R370.00.

Mašokotšo ke a godimo. Se se dira gore re se kgone go iphediša. O ba le kgatelelo ya monagano wa lwala, ka morago ke lehu. Ge o boloka, mogolo wa kgwedi ga o amege, ke ra R300.00 tše. O di šomiša go ya ka thato le boitemogelo bja gago.

Go boloka go godiša ekonomi. O ka boloka tšhelete pankeng lebaka la kgwedi, ngwaga le mengwaga, boradipanka ba adimišana ka yona kgwebong. Panka e hwetša lešokotšo go tšwa go tšhelete yeo e bolokilwego. Kadimišano ge e le e ntši e oketša kgwebo, gobane barekiši ba kgona go rekiša tšatši ka tšatši. Lešokotšo ka go realo le a gola. Go hlolega mešomo e mentši. Batho ge ba šoma ba a gola, ba a reka, ekonomi ya gola.

Ge o ka hlagelwa ke kotsi go swana le lehu, kgobalo le bogolofadi ga o tšhoge selo ka ge o šireletšegile. Sešego se gona seo se go kgontšhago go ikalafiša. Ngaka ge e go hlahlobile, a go ngwalela kalafi ya go bitša, o e reka ka ponyo ya leihlo ka ge o sa ithweše ka letolo. Maokelo o išwa go a maemo a go ikgetha, wa hwetša tshwaro ya segoši – ya tlheko ka gare. Molwetši o boledišwa ka lerato, borutho le šedi gore a fole ka pela.

Ge o bolokile tšhelete o kgona go kgatha tema medirong ya setšhaba go swana le go hlokomela batšofadi le bana ba go itlhokela. Batšofadi ba rekelwa dimpho nakong ya matswalo a Morena ba atelwa ke lethabo. Bahlaki ge ba hlokofaletšwe ba a bolokelwa, ba imologa, ka ge ba be ba sa tsebe ye ntsho le ye tšhweu. Baraloki ba dipapadi ba rekelwa diaparo, ba thekgwa ka mašeleng a go ya dipapading go tšwetša pele ditalente tša bona.

Ge o šoma mašemo a bophelo a swa, go ya phenšene, goba go wa ga ekonomi le tše dingwe, sešego se a thuša. O kgone go phela bophelo bja gago gabotse ntle le ditšhitišo. Go boloka go oketša boitaolo tšheleteng. O itseba gore o reka eng, neng, kae. O se reke dilo gobane theko e theošitšwe, eupša reka tšeo o di nyakago. Seo se bontšha maikarabelo. Go boloka go tliša katlego, khutšo le tokologo bophelong bja motho.

2.3 TAODIŠOKGADIMO

Tlhalošo

Ka taodišokgadimo, eleletša tiragalo yeo o kilego wa e bona, wa ekwa, o e badilego nakong yeo e fetilego gomme o laodiše go ya ka fao o gopolago ka gona.

2.3.1 Diponagalo tša taodišokgadimo

- Maikutlo le khuduego di kgatha tema ye bohlokwa taodišong ye
- Karolo ye kgolo ya taodišo e hlaloše le go anega
- Ditlhalošo di swanetše go kwagala di be di ikemišetše go tsošološa maikutlo a gago
- Dikgopolo tšeo o di hlagišago di swanetše go tšweletša bonnete le bowena bja gago

2.3.2 Mohlala wa mošongwana wa taodišokgadimo še:

- 2.3.2.1 O rile ke yena moruti mola e le phiri
- 2.3.2.2 Ke ka mkgwa wo bagwera ba ka ba nthušetšego
- 2.3.2.3 Ge nkabe ke ile ka theeletša ...
- 2.3.2.4 Le lehono ke sa di gopola dithuto tša gagwe

2.4 TAODIŠOKAHLAAHLO

Tihalošo

Taodišo ye ga e na maikutlo a mongwadi. Yona e tšweletša mahlakore a mabedi a ngangišano ka go lekana. Hlokomela dintlha tša go fapana tša hlogo ye gomme o hlagiše dikgopolo tša go fapana ntle le go tšea lehlakore. O ka ba le thumo ye e itšego mafelelong a taodišo, eupša dintlha tša go thekga goba go ganetša di swanetše go lekana le go kwagala.

2.4.1 Diponagalo tša taodišokahlaahlo

- Kwešiša le go lebedišiša mahlakore a mabedi a taodišo ntle le go tšea lehlakore
- Taodišo e swanetše go kwagala le go ikema ka dintlha. Seo se ra gore e se huetšwe ke maikutlo a gago
- Dikahlaahlo tša gago e be tša moya wo o fodilego, tša go naganwa gabotse le go thekgwa ka tshwanelo
- Segalo e be sa go hloka khuduego, seo se kgodišago sa go hloka lenyatšo

2.4.2 Mohlala wa mošongwana wa taodišokahlaahlo šo:

- 2.4.2.1 Go godiša ngwana wa tšhiwana ke swana ya mošate
- 2.4.2.2 Mararankodi a theknolotši
- 2.4.2.3 Bontšha ka moo kgetho ya bagwera e ka agago ya ba ya phušula bokamoso bja gago
- 2.4.2.4 Pula ke masenya a aga

2.5 TAODIŠONGANGIŠANO

Tihalošo

Ka taodišongangišano efa kgopolo ye e itšego goba ntlhakemo, gomme o fe dintlha tša go fahlela goba go thekga maemo a gago. Kgopolo ya gago e swanetše go kwešišega taodišong ka moka. Ka taodišo ye, leka go fekeetša mmadi gore a kwane le kgopolo ya gago.

2.5.1 Diponagalo tša taodišongangišano

- Thoma ka go laetša lehlakore goba ntlhakemo ya gago ka tsela ya maatlakgogedi
- Tšea lehlakore la go dumela goba go ganetša
- Efa dintlha tša go fahlela lehlakore goba ntlhakemo ya gago
- Tšweletša dikgopolo tše maatla ka ge taodišo ye e ama maikutlo a gago
- Šomiša ditlabelo tša mmakgonthe le tsebo ya go kgodiša
- Šomiša polelo ye maatla gore o hlohle maikutlo a mmadi
- Hlokomela gore polelo e se be ye mpe ya maroga
- Thumo le yona e swanetše go ba le maatlakgogedi, e kwagale le go kgodiša

2.5.2 Mohlala wa mošongwana wa taodišongangišano šo:

- 2.5.2.1 Basetsana le bašemane ba swanetše go kgethelwa balekani. Dumela goba o ganetše
- 2.5.2.2 Mokgwa wa barutwana wa go šielana go tla sekolong, ke wa maleba. Dumela goba o ganetše
- 2.5.2.3 Ke tshwanelo gore bana ba mengwaga ya ka fase ga ye lesomeseswai ba ye kgolegong

3. TLHATHOLLO YA DITŠWELETŠWA TŠA GO BONWA

Tlhalošo

Ke kemedi ya dilo tša go bonwa ye e bogelwago ebile e tliša le melaetša ya go fapafapana ka mokgwa wa diswantšho

3.1 Diponagalo tša taodišo ya seswantšho

- Diteng tša taodišo ye di ka tšea maemo a mohuta wo mongwe le wo mongwe wa ditaodišo tše tlhano tšeo di hlalošitšwego
- Ge o kgetha mohuta wo wa taodišo, ela hloko tše di latelago:
 - Kgetha seswantšho seo o se kwešišago e sego seo o se ratago goba se go kgahlago
 - Lebeledišiša seswantšho seo ka tsinkelo le šedi gore o kgone go tšweletša dikgopolo tša maleba tšeo di sepelelanago le sona
 - Hlaloša fela ditiragalo tšeo di tšweletšwago ke seswantšho
 - Ge o ngwala mohuta wo wa taodišo thoma ka go e fa hlogo

3.2 Mohlala wa mošongwana wa taodišo ya seswantšho šo:

Lekodišiša diswantšho tše tša ka tlase ka tsinkelo le tsenelelo gomme o kgethe se tee o ngwale taodišo ka sona. Dikgopolo tša gago di nyalelane le tšeo di tšwelelago seswantšhong. O se lebale go fa seswantšho sa gago hlogo.

3.2.1

(Mothopo: www.google.com/uniquepictures)

3.2.2

(Mothopo: www.google.com/uniquepictures)

3.2.3

(Mothopo: www.google.com/uniquepictures)

3.2.4

www.google.com/pictures: Stunning black & white pictures

3.2.5

www.google.com/pictures: Stunning black & white pictures

Mohlala wa Karabo

3.2.1 Kgodišo ya ngwana

Peakanyo

- Matseno
- Mmele
 - Kgodišo ke eng?
 - Ke maikarabelo a mang?
 - Bohlokwa bja go godiša ngwana ka tsela ye botse
 - Dinyakwa tša go godiša ngwana
 - Dipoele tša kgodišo ya maleba
- Mafetšo

KGODIŠO YA NGWANA

Kgodišo ke kamano gare ga bana, batswadi le setšhaba. Ke leeto leo ngwana a le tšeago go tloga mola a belegwago go fihla ge a kgona go ikemela bophelong. Go na le dilo tše dintši tše di ka mo thušago go fihla a kgona go ikemela.

Batswadi le setšhaba ba kgatha tema ye bohlokwa kgodišong ya ngwana. Ngwana o re go belegwa a wela diatleng tša batswadi. Ke bona ba swanetšego go mo thekga le go mo hlokomela. Mafokoding a gagwe ba mo hleke, ba mmontšhe tsela gore a tle a kgone go ba le maikarabelo mo bophelong.

Ngwana ga se wa batswadi fela, ke wa setšhaba, ka gona mang le mang o swanetše go ba le seabe kgodišong ya gagwe. Batho ka moka go swana le bomalome, borakgolo le bathofela ba go iphetela ka tsela ba swanetše go thušana kgodišong ya ngwana. Barutiši le bona ke batswadi ba thuto mo ba bontšhago tsela ya go iša mafulong a matala. Ba a mo thekga, mo a palelwago a se felelwe pelo gore a tle a be le maikarabelo. Gabotse batho ka moka ke batswadi ba gagwe, ga se ba swanela go no mo lebelela a wela ka leopeng.

Se sengwe le se sengwe seo a se dirago bophelong, se utolla mokgwa woo a godišitšwego ka wona. Go bohlokwa gore a godišwe gabotse, go ikgantšhwe ka yena. Kgodišo ye botse ke motheo wa katlego ya ngwana yo mongwe le yo mongwe. Tlhokego ya seo e palediša ngwana go ba le maikarabelo bophelong gomme ya ba morwalo le mootlwa setšhabeng.

Molaotheo wa naga o re ngwana yo mongwe le yo mongwe o na le tokelo ya go godišwa ka lerato, a fiwe borutho, legae la go amogelega le thuto ya maleba. Tikologo yeo a golelago go yona e na le seabe go goleng ga gagwe. Ga se a swanela go golela tikologong ya dintwa, yeo e ka beago bophelo bja gagwe kotsing. Lešata, dinotagi le diokobatši ke mpholo bophelong bja ngwana. Ngwana o swanetše go ikwa a bolokegile ebile a šireletšegile. Lerato le borutho tše a godišwago ka tšona di tla mo kgontšha gore le yena a abele ba bangwe.

Tlhompho ke kokwane ye bohlokwa kgodišong ya ngwana. Setšhaba le batswadi ge ba sa mo nyenyefatše pele ga ba bangwe, o tla ba le boitshepo le go ikamogela, a itsebe gore ke yena mang. Ngwana ge a godišitšwe gabotse o kgona go inaganela, a tšea sephetho le go ba le maikarabelo mabapi le ditlhohlo tša bophelo. Phedišanommogo yeo a godišitšwego ka yona ka lapeng e tla bonala mošomong le setšhabeng. O tla dula a retwa, dipolelompe tša ba kgole le yena.

Bosenyi bo tla fokotšega ka ge a tseba motho e le motho ka batho. Ekonomi ya naga e tla ya godimo ka ge a tsene sekolo a hwetša mošomo. Batswadi le setšhaba, godišang bana ka tsela ya maleba ka ge e le baetapele ba ka moso. Le se lebele gore maoto a kgobe ke meetse.

Ela hloko:

- Mehuta ya ditaodišo e a nyalelana, e a tselelana ebile go na le togagano magareng ga yona
- Mafelelong a taodišo ye nngwe le ye nngwe o se lebale go ngwala palo ya mantšu

KAROLO YA B**KAROLO YA B1 (SEPEDI LELEME LA GAE)****Ela hloko:**

- Karolo ye e lebane le ditšweletšwa tša tirišano tša barutwana ba Sepedi Leleme la gae
- Latela magato a go ngwala mabakeng ka moka

Lebeledišiša nkatlapana ya ka tlase go go thuša ka palo ya mantšu ge go ngwalwa ditšweletšwa tša tirišano

Nkatlapana ya G

LEGATO	BOTELELE	MEPUTSO
Leleme la Gae 10 – 12	Mantšu a 180 - 200	25 x 2

4. DITŠWELETŠWA TŠA TIRIŠANO**Nkatlapana ya H**

Mehuta ya ditšweletšwa tša tirišano tšeo o swanetšego go ithuta tšona ke tše di latelago:

- Lengwalo la segwera/ leo e sego la semmušo
- Mangwalo a semmušo
 - La kgopelo
 - La boipelaetšo
 - La kgwebo
 - La go ya go morulaganyi
- Boitsebišophelo le lengwalo la go thekga kgopelo
- Tša bophelo bja mohu
- Lenaneothero le metsotso
- Pego (ya semmušo le yeo e sego ya semmušo)
- Ditshwayatshwayo
- Athikele/Taodišwana ya kuranta
- Athikele/Taodišwana ya kgatišobaka
- Polelo
- Poledišano
- Potšišotherišano
- Emeile

4.1 LENGWALO LA SEGWERA/LEO E SEGO LA SEMMUŠO

4.1.1 Diponagalo tša lengwalo la segwera

- Sebopego le botelele e be tša maleba
- Ngwala atrese e tee fela ya mongwadi/moromedi
- Ngwala letšatšikgwedi ka fase ga atrese
- Madume/Matseno a gago e be a makopana a maleba
- Diteng e be tša maleba
- Retšistara le polelo di laetše gore mongwadi o tsebana le go tlwaelana le moamogedi
- Šomiša segalo seo se fodilego
- Tšhomišo ya gago ya polelo, tlotlontšu le maswaodikga e be tše di nepagetšego
- Kgonthišiša gore mafetšo a lengwalo la gago a be le boitsebišo bja mongwadi ka mokgwa wa setlwaedi

4.1.2 Mohlala wa mošongwana wa lengwalo la segwera šo:

Ngwalela mogwera wa gago **lengwalo** o mo leboge ka mokgwa wo a go thušitšego ka gona ge le be le itokišetša go ngwala tlhahlobo ya ngwaga wa go feta.

Ela hloko:

- O se le bale go latela magato a go ngwala

Mohlala wa karabo:

Peakanyo:

- Atrese ya mongwadi
- Madume
- Matseno
- Mmele
 - Seo se hlotšego thušo
 - Thušo ye e hweditšwego
 - Ditebogo
- Mafetšo

Kgatla Village
Private Bag X 117
Soekmekaar
1080
30 Pherekong 2040

Mmamphela

Re leboga ngwaga wo mofsa kgadi ya mošate. Ke ngwala lengwalo le sefahlego sa ka se elela ka megokgo ya lethabo ge ke nagana ka wena mogwera.

Setlogolo sa Bakgalapa, legano la ka le a oma ge ke swanetše gore ke fegolle se borala ka ge mampša re lapa melala. Ke bona go le bohlokwa ebile e le maswanedi gore ke utolle maikutlo a ka mabapi le botho bja gago. Ngwanešo ga o na tseba, Modimo O go file pelo ye botse ya lerato. O mpone ke le ka gare ga kgotlompō ya lefsi-fsi, wa ntataiša ka letsogo wa nkiša leseding. O ile wa lemoga gore ga ke kwešiše tšeo ke rutwago le go ithuta ka phapošing. Wa mpona gore ke šaletše morago mešongwaneng, ruri wa hloka boroko. Ditokišetšong tša tlhahlobo re bile ntepa le lešago.

Go hloka tseba ga gago gwa go gapeletša gore re ithute re le mmogo. Bohlale bja gago wa bo arogantšha diripa tše pedi. Tsebo le bokegoni tša gago wa di tšhollela bjokong bja ka. Tlhaloganyo ya ka ya aparelwa ke kwešišo, ka etelwa ke lesedí.

Tlhahlobo go nna ya ba mošemanyana. Ge e be e se ka wena, nkabe ke sa boeletša mphato wa 11. Ka thušo ya gago ke tšweletše, lehono ke mphatong wa 12. Ke a leboga ngwanešo. Ke go kgopelela kgaogelo le bophelo go tšwa go Mmopí. Lehono o bitšwa montshepetšabošego.

Mogwera wa gago
Mmalebatí

4.2 MANGWALO A SEMMUŠO

4.2.1 Diponagalo tša mangwalo a semmušo

- Sebopego le botelele e be tša maleba
- Thoma ka go ngwala atrese ya mongwadi goba moromedi
- Go latele atrese ya moamogedi goba moromelwa
- Ka morago ngwala madume, matseno le hlogo ya taba
- Diteng e be tša maleba
- Retšistara le polelo e be tša semmušo
- Tšhomišo ya gago ya polelo, tlotlontšu le maswaodikga e be tše di nepagetšego
- Mafetšo

Mohlala: Wa lena

Maleka M S

GOBA

Ka boikokobetšo

Mampuru K W

Ela hloko:

Go na le mehuta ye e latelago ya mangwalo a semmušo:

- Lengwalo la semmušo la kgopelo.
- Lengwalo la semmušo la boipelaetšo
- Lengwalo la semmušo la kgwebo
- La go ya go morulaganyi

Phapano ya mangwalo a e laolwa ke diteng.

4.2.2 Mohlala wa mošongwana wa lengwalo la semmušo la kgopelo šo:

Lebenkele la go rekiša dijo Setlatšampa Restaurant le kwalakwaditše sekgoba sa mošomo wa nakwana wa go rekiša ka nako ya maikhutšo kuranteng ya Seipone ya la 2 Lewedi 2020. Ngwalela molaodi wa lebenkele **lengwalo** o mo kgopele mošomo woo.

Mohlala wa karabo

Peakanyo

- Atrese ya mongwadi
- Atrese ya moamogedi
- Madume
- Hlogo
- Matseno
- Mmele
 - Kgopelo
 - Boitsebišo
 - Dithuto
 - Semaretšwa
- Mafetšo

P O Box 146
Mokopane
0626
10 Lewedi 2040

Molaodi
Setlatšampa Restaurant
Private Bag 123
Lebowakgomo
1051

Mohlomphegi

KGOPelo YA SEKGoba SA MOŠOMO WA NAKWANA WA MOREKIŠI

Go kwalakwaditšwe sekgoba sa mošomo wa nakwana wa go rekiša lebenkeleng la lena kuranteng ya Seipone ya la 2 Lewedi 2020. Ka ge ke sa le maikhutšong a matswalo a Morena, ke kgopela sekgoba seo sa mošomo gore ke kgone go dira mašelang a go ingwadiša yunibesithi ngwageng wa dithuto wo o tlogo.

Ke mofsa wa mafolofolo kudu yo a tlogo šoma ka botshepegi le boikgafu. Borutho le lerato tšeo ke tla di fago bareki di tla dira gore letseno la lebenkele la lena le oketšege.

Mo mphatong wa marematlou ke ithutela dithuto tša go swana le tša boeti le kamogelabaeng. Dithuto tša ka di nthuta mekgwanakgwana ya maemo a godimo ya go hlwekiša, go apea, phedišano ye botse le batho, go dula ke thabile, bjalobjalo.

Amogela semamaretšwa sa Boitsebišophelo bja ka. Ke tshepa gore kgopelo ya ka e tla amogelwa ka matsogo a borutho.

Wa lena
Mokwena M M

4.3 LENGWALO LA SEMMUŠO LA GO YA GO MORULAGANYI

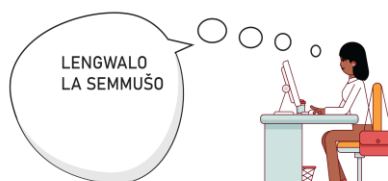
4.3.1 Diponagalo tša lengwalo la semmušo la go ya go morulaganyi

- Ngwala bobedi bja diatrese ka letsogong la ngele
- Thoma ka go ngwala atrese ya mongwalelwa kua godimo gomme ya mongwadi mafelelong a lengwalo kua tlase
- Diteng tša gago e be tše kopana le tatelano ya dintlha e be ya maleba
- Ngwala leina la nnete efela le ge o ka šomiša leo e sego la nnete go lokile, go sego bjalo, lengwalo le ka se phatlalatšwe

4.3.2 Mohlala wa mošongwana wa lengwalo la go ya go morulaganyi šo:

Mmušo o tshepišitše go lefela dithuto tša baithuti ba thuto ya ka godimo, yunibesithi le kholetšheng. Sa go thabiša ke gore dithuto tšeo baithuti bao ba kgopetšego thekgo ya mašelang, di lefetšwe. Ngwalela morulaganyi wa kuranta ya Dihlase o hlaloše ka taba ye botse yeo e dirilwego ke mmušo.

Mohlala wa karabo

Peakanyo

- Atrese ya moamogedi
- Madume
- Hlogo
- Matseno
- Mmele
- Mafetšo
- Leina le atrese ya mongwadi

Morulaganyi
Dihlase News
Private Bag X 2009
Tzaneen
0850
22 Phupu 2040

Morena/Mohumagadi

MMUŠO O LEFETŠE DITHUTO TŠA BAIUTHUTI GO YA LE KA MO GO TSHEPIŠITŠWEGO KA GONA

Mmušo o tshepišitše phatlalatša gore o tla lefela dithuto tša baithuti ba dithuto tša godimo, kudu go lebeletšwe baithuti ba ngwaga wa mathomo diyunibesithi le dikholetšheng. Lehono mmušo o opelwa magoswi ka go phethagatša ditshepišo tšeo.

Ke aparelwa ke maikutlo a lethabo ka gore baithuti ba lokologile, ba ithuta ka boiketlo ntle le go hlobja boroko ke mokitlana wa ditefo tša dithuto. Batswadi ba imologile ba kgona go phethagatša mabaka a bona le ge megolo ya bona e le fase.

Taba ye nngwe ya go kgahliša ke gore baithuti ba bantši ba bathobaso ke bona ba bego ba amega. Bontši bja bona bjale ba na le dijo, ba phela gabotse, ba na le mafolofolo a go ithuta.

Kgoro ya Thuto e kgonne go rarolla bothata bjo ka ponyo ya leihlo. Tona ka boyena a netefatša gore dithuto di a lefelwa go ya le ka moo go tshepišitšwego ka gona.

Go laetša gore mmušo wa gaborena o na le bokgoni, ke nnete tšhipa e taga mohlabeng wa gabo yona.

D D Modjadji
P O Box 1290
Tzaneen
0850

4.4 BOITSEBIŠOPHELO LE LENGWALO LA GO TIIŠETŠA KGOPELO YA MOŠOMO

4.4.1 Diponagalo tša boitsebišophelo le lengwalo la go tiišetša kgopelo

- Thoma ka go ngwala boitsebišo ka mong
- go latele tša dithuto ka moka
- Tšweletša maitemogelo a gago ka tša mošomo
- Laetša ditlošabodutu ka kakaretšo
- Dihlatse le tšona di tšweletšwe

4.4.2 Mohlala wa mošongwana wa lengwalo la go tiišetša kgopelo

Ngwala lengwalo la go dira kgopelo ya mošomo wa go loga meriri o lebeletše boitsebišophelo bja ka tlase.

BOITSEBIŠOPHELO BJA LETAGO MPHAHLELE

BOITSEBIŠO KA MONG

Sefane: Mphahlele
Maina: Letago
Letšatši la matswalo: 06 Phupu 1990
Nomoro ya boitsebišo: 900606 1638 084
Atrese: P O Box 443
Johannesburg
2000
Nomoro ya Mogala: 0730730959
Maemo a lenyalo: Ga se ka nyalwa
Bodulo: Afrika-Borwa
Bong: Mosadi

TŠA DITHUTO

Dithuto tša motheo: Mphato wa 12
Leina la sekolo: Sekolo se se phagamego sa Namedi
Dithutwana: Mathematics Literacy, Geography, Life
Orientation, Tourism, English FAL, Sepedi HL
le Computer Applications Technology

Dithuto tša godimo: Roodepoort Tvet College
Mangwalo: Diploma ya go dira meriri

MAITEMOGELO A MOŠOMO

Lefelo: Reakgona Hair Salon
Nako: 2014 – 2017

DITLOŠABODUTO: Go bala, go bogela thelebišene le go opela

DIHLATSE:

Mna. M R Mashaba
Morutiši Sekolong se se phagamego sa Namedi

Mogala:
0725319014
Moh. T Mokoka
Mofahloši kholetšheng ya Tvet Roodepoort
Mogala:
0725318022

Mohlala wa karabo

P O Box 443
Johannesburg
2000
31 Pherekong 2040

Molaodi
P O Box 3365
Polokwane
0600

Mohlomphegi

Kgopelo ya sekgoba sa mošomo wa nakwana wa go loga meriri

Ke na le kgahlego ya mošomo wa nakwana wa go loga meriri lefelong la lena, woo o kwalakwaditšwego kuranteng ya Lesedi, Mošupologo 12 Pherekong 2021. Amogelang semamaretšo ya boitsebišophelo bja ka.

Ke holofela gore kgopelo ya ka e tla wela ka diatleng tše borutho.

Wa lena
Letago Mphahlele

4.4.3 Mohlala wa mošongwana wa boitsebišophelo šo:

Ka morago ga go bona sekgoba sa mošomo wa bothelara Pankeng ya Manapo, ngwala boitsebišophelo bja gago o lebeletše lengwalo la go kgopela mošomo la ka tlase.

P O Box 1876
Mbombela
1200
31 Pherekong 2040

Molaodi
Manapo Bank (Ltd)
P O Box 746
Sovenga
0727

Mohlomphegi

Kgopelo ya sekgoba sa mošomo wa bothelara

Ke na le kgahlego ya mošomo wa nakwana wa bothelara pankeng ya lena, woo o kwalakwaditšwego kuranteng ya Senakangwedí, Mošupologo 28 Manthole 2040. Amogelang semamaretšwa sa boitsebišophelo bja ka.

Ke holofela gore kgopelo ya ka e tla wela ka diatleng tše borutho.

Wa lena
Mmakoto Monyemangena

Mohlala wa karabo

BOITSEBIŠOPHELO BJA LETAGO MPHAHLELE

BOITSEBIŠO KA MONG

Sefane: Monyemangena
Maina: Mmakoto
Letšatši la matswalo: 10 Mosegamanye 1997
Nomoro ya boitsebišo: 970710 2734 083
Aterese: P O Box 1876
Mbombela
1200
Nomoro ya Mogala: 0604425322
Maemo a lenyalo: Ga se ka nyalwa
Bodulo: Afrika-Borwa
Bong: Mosadi

TŠA DITHUTO

Dithuto tša motheo: Mphato wa 12
Leina la sekolo: Sekolo se se phagamego sa Seagotle
Dithutwana: Mathematics, Economics, Life Orientation,
Business Studies, Accounting, English FAL le
Sepedi HL

Dithuto tša godimo: TUT
Mangwalo: Diploma ya tša boruo

MAITEMOGELO A MOŠOMO

Lefelo: ABSA Mokopane
Mošomo: Bothelara
Nako: 2019 – 2020

DITLOŠABODUTO: Go bina, tša dipapadi le tša kgwebo

DIHLATSE

Mna. M K Lenkwe
Morutiši Sekolong se se phagamego sa Seagotle

Mogala:
0827253194
Mdi. S S Rapetwa
Mofahloši kholetšheng ya TUT
Mogala:
0613531222

4.5 TŠA BOPHELO BJA MOHU

4.5.1 Diponagalo tša bophelo bja mohu

- Thoma ka go ngwala leina le sefane sa mohu
- Batswadi ba mohu
- Lefelo leo mohu a belegetšwego go lona
- Letšatši la matswalo la mohu
- Dithuto tšeo mohu a di fihleletšego
- Tšweletša tša mošomo wa gagwe
- Bontšha ditiro tše dibotse le tša go kgahliša tšeo mohu a gopolwago ka tšona goba tše a di dirilego
- Letšatši leo a hlokofetšego ka lona
- Seo se hlotšego lehu la gagwe
- Meloko ya kgauswi yeo mohu a e tlogelago
- Lefoko la taelo, mohu a ka laelwa ka sereto, mohlala: Robala ka khutšo Thamagana
- Retšistara le polelo ya gago e be tša semmušo
- Tšhomišo ya gago ya polelo, tlotlontšu le maswaodikga e be tše di nepagetšego

Sebopego

- E be bjo bokopana
- Mohu o belegwe neng, kae le gore o hlokofetše neng
- Dithuto tša mohu
- Mešomo yeo mohu a bego a e dira setšhabeng
- Maemo a lenyalo le bana ba gagwe
- Bao a ba tlogelago

Ela hloko:

- Ka gare ga tša bophelo bja mohu go latela tce di latelago:
- Pego ya lehu: Mohu ke mang, o hlokofetše neng le tlholo ya lehu
- Diphihlelelo le tše dibotse tšeo mohu a di dirilego

4.5.2 Mohlala wa mošongwana wa tša bophelo bja mohu šo:

Rakgolo wa gago o robetše boroko bjo bogolo. Ba lapa ba go kgopetše gore o ngwale tša bophelo bja gagwe. Ka botlalo ngwala **tša bophelo bja mohu yoo.**

Mohlala wa karabo

Peakanyo

- Tša matswalo
- Tša dithuto
- Tša mešomo
- Tše a tlo gopolwago ka tšona
- Maemo a lenyalo
- Seo se hlotšego lehu
- Bao a ba tlogelago
- Lefoko la taelano

TŠA BOPHELO BJA MOHU PALEGO MOHLOBO MOKIWANE

Mohu Palego Mohlobo Mokiwane o belegwe ka di 13 Manthole 1955 go la Polokwane motsaneng wa GaKomape, Moletši. Ke morwedi wa pele wa Mna. le Mdi. Retšweletšwe Kgaoki Mokiwane.

O thomile dithuto sekolong sa tlase sa Thušang go tloga ka ngwaga wa 1961 go fihla ka 1971. Go tloga fao a ya sekolong se se phagamego sa Karabi mo a hweditšego lengwalo la gagwe la marematlou ka dihloro ka ngwaga wa 1976. O ile a ya go ithutela tša bongaka, MBChB, Yunibesithing ya Tshwane go tloga ka ngwaga wa 1977 go fihla ka 1984.

Mohu o šomile bjalo ka ngaka nageng ya gabo, bookelong bja Polokwane go tloga ka ngwaga wa 1985 go fihla ka 2000. Ka 2001 o thomile go šoma lefelong la gagwe la tša kalafo go fihla ngwaga wo ge a kgaogana le le lefase le.

Mohu o agetše setšhaba sa gaKomape sekolo sa digotlane. Ka nako ya Matswalo a Morena o be a abela batšofe diphuthelwana tša dijo ngwaga ka ngwaga. Mohu e be e le modulasetulo wa khuduthamaga ya tša maphelo Profenseng ya Limpopo.

O nyetše Leremi Kefa ka ngwaga wa 1997 ba šegofatšwa ka diemakgorong tše pedi. Mohu o hlokošetše ka 12 Pherekong 2018 ka morago ga bolwetši bjo bokopana.

O tlogela mosadi, morwa le batswadi ba gagwe.

Robala ka khutšo Noko!

4.6 LENANEOTHERO LE METSOTSO

4.6.1 Diponagalo tša lenaneothero le metsotso

Tšweletša tše di latelago:

- Letšatšikgwedi, nako le lefelo la kopano
- Pulo le kamogelo
- Maloko ao a tlilego le bao ba kgopetšego tshwarelo
- Palo le kamogelo ya metsotso ya kopano ya go feta
- Ditšwametsotsong
- Tabataba ya letšatši
- Letšatši la kopano ye e latelago
- Tswalelo

4.6.2 Mohlala wa mošongwana wa lenaneothero le metsotso šo:

Bafsa ba motse wa geno ba tlile go keteka moletlo wa go fenya leuba leo le bego le aparetše motse e lego tirišo ya diokobatši le dinotagi. Bjalo ka mongwaledi wa lekgotlakemedi la bafsa ba motse, ngwala lenaneothero le metsotso ya kopano ye e fetilego mabapi le ditherišano tša letšatši leo.

Mohlala wa karabo

Peakanyo

- Matseno
 - Hlogo (Letšatšikgwedi, nako le lefelo la kopano)
 - Pulo le kamogelo
 - Maloko ao a tlilego le bao ba kgopetšego tshwarelo
 - Palo le kamogelo ya metsotso ya go feta
 - Ditšwametsotsong
- Mmele
 - Tabataba ya letšatši
 - Lefelo leo moletlo o tlilego go swarelwa gona
 - Dijo
 - Lenaneo la letšatši
- Mafetšo
 - Letšatši la kopano ya go latela
 - Tswalelo

LENANEOTHERO LE METSOTSO YA KOPANO

Lefelo: Sekolong sa Moloko
Letšatšikgwedi: 21 Mosegamanye 2020 (Labobedi)
Nako: 14:00

- 1. Pulo le kamogelo**
Mna. Letlapa o butše ka thapelo a amogela bao ba lego gona ka moka, a ba hlohleletša gore ba tšee karolo mo kopanong.
- 2. Maloko ao a lego gona kopanong**
Mna. Letlapa (modulasetulo) Mna. Legodi (mongwaledi) Mdi. Kobe (mongwaledi) Mdi. Leope (moswaramatlotlo) le Mdi. Pitse (lelokotlaleletšo)
- 3. Maloko ao a kgopetšego tshwarelo**
Batho bao ba latelago ba rometše mabaka a gore ba ka se kgone go fihla kopanong. Mdi. Kgomo, Mdi. Letlapa, Mna. Selete le Mna. Swele.
- 4. Palo le kamogelo ya metsotso ya kopano ya go feta**
Mongwaledi o bala metsotso ya kopano ya go feta.
- 5. Ga go na mathata ka metsotso ya kopano ya go feta.**
Metsotso e ile ya amogelwa.
- 6. Tabataba ya letšatši (tšeo di nyakago go ahlaahlwa)**
 - 6.1 Lefelo leo moletlo o tleago go swarelwa gona.**
Go dumelelanwa gore moletlo o tlo swarelwa sekolong se se phagamego sa Kabete. Mdi. Pitse le Mdi. Kobe ba netefatše gore sekolo se hlwekišwe le go kgabišetšwa letšatši leo.
 - 6.2 Dijo**
Batswadi ba tla lefa R50, 00 yeo e tla šomišwago go reka dijo mola barutwana le barutiši bona ba tla lefa R10, 00.
 - 6.3 Lenaneo la letšatši**
Mna. Legodi le Mna. Letlapa ba kgopetšwe go lokiša lenaneo la moletlo
- 7. Tše dingwe**
Go dumelelanwe gore barutwana ba apare diaparo tša sekolo ka letšatši la moletlo. Batswadi ba tla romelwa mangwalo a taletšo.
- 8. Letšatši la kopano ye e latelago**
Kopano ye e latelago e tla swarwa ka la 29 Mosegamanye 2020.
- 9. Tswalelo**
Mna. Letlapa o tswaletše ka thapelo.

4.7 PEGO

4.7.1 PEGO YA SEMMUŠO

4.7.1.1 Diponagalo tša pego ya semmušo

- Thoma ka go ngwala boithekgo/ bokamorago bja pego ya gago
- Ngwala diteng tša go lebana thwii le tabakgolo ya sererwa
- Diteng di akaretše dikgopolokgolo le dikgopolotlaleletšo tša sererwa
- Tšweletša matseno, mmele le mafetšo
- Laetša kgodišo ya tatelano ya dikgopolo
- Ngwala dikgopolokgolo ka tsela ya dintlha
- Ngwala ka lebaka le le fetilego
- Kgonthišiša gore o diriša mahlaodi le mantšu ao a tsošago maikutlo ge o tšweletša dikgopolo
- Laetša bohlatse bjo bo kgodišago bja dinyakišišo go akaretša dipoledišano polelotherišano
- Laetša ditšhišinyo

Sebopego

- Sebopego se tšweletše hlogo ya taba
- Ngwala dihlogwana ka ditlhakakgolo
- Laetša moamogedi goba mongwadi le atrese ge go hlokagala (Eya go/E tšwa go)
- Laetša Letšatšikgwedi goba Ditumedišo (Ge go hlokega)
- Tšweletša mafuri/bokamorago/boithekgo
- Bontšha dinyakišišo, tharollo le ditšhišinyo
- Ngwala leina le boitsebišo bja mmegi le mosaeno

4.7.1.2 Mohlala wa mošongwana wa pego ya semmušo šo:

Go lemogilwe gore barutwana ba sekolo sa Relekile ba reka bjala le go bo nwa ka nako ya sekolo. Bjalo ka motswadi, ngwalela hlogo ya sekolo **pego** mabapi le se.

Mohlala wa karabo

Peakanyo

- Hlogo - Barutwana ba reka bjala le go bonwa ka nako ya dithuto
- Mmegi / mmegelwa
- Letšatšikgwedi
- Matseno - Barutwana ba reka bjala le go bo nwa ka nako ya dithuto
- Mmele - Seo se utollotšwego - Ba go hlatsela - Tšeo di hweditšwego - Dinyakišišo tša seo se utollotšwego - Go ka dirwa eng
- Mafetšo - Ditšhišinyo - Tharollo

HLOGO: GO REKA LE GO BO NWA BJALA GA BARUTWANA KA NAKO YA DITHUTO

PEGO KA: Tsebe Nong (Motswadi)
GO BEGELWA: Hlogo ya sekolo
LETŠATŠIKGWEDI: 28 Dibokwana 2023

BOITHEKGO/BOKAMORAGO/MAFURI

Pele ga ge dikolo di tswalelelwa maikhutšo a Matswalo a Morena, go bile le mabarebare a gore barutwana ba bangwe ba sekolo sa gago ba reka bjala le go bo nwa ka nako ya dithuto.

DINYAKIŠIŠO:

Ka morago ga go kwa ka mabarebare a, ke ile ka tsebiša hlogo ya sekolo gomme yena a tsebiša barutiši, ba lekgotlataolo la sekolo gammogo le batswadi. Bjalo ka motho yo a begilego pego ye, ba ile ba mpotšiša gore na taba ye ke e tšere kae? Ke ile ka bolela maina a barutwana bao ba mpoditšego taba ye. Barutwana bao ba ile ba bitšwa, ka nnete ba dumela gore ba boletše. Dinyakišišo di dirilwe ka mokgwa wa gore barutwana bao go thwego ba šomiša bjala bošaedi ba šalwe morago ge ba eya ntlwaneng. Go ile gwa kgethwa Morutišigadi Ntšhephi le moleloko wa lekgotlataolo la sekolo, Mdi. Lekota, gore ba dire tiro yeo.

TŠEO DI HWEDITŠWEGO:

Ke nnete barutwana bale ba ile ba šalwa morago ge ba eya ntlwaneng ntle le temogo. Baromiwa bao ba rile ge ba re palakata! Ba hwetša ditšhwene di hlohlotše bana. E be e le botala bja mabotlelo fela mo fase. Barutwana ba rile go bona batho ba, ba tšhaba, ba fofa legora la sekolo, ba timelela motseng bjalo ka phoka ge letšatši le hlaba. Baromiwa ba ile ba tšea mabotlelo ale a bjala ka bohlatse bjo bo hweditšwego.

DITŠHIŠINYO:

- Mekotlana ya Dipuku tša barutwana e fetlekwe ka mehla
- Sekolo sona se be le mananeo a thutotlhallo mabapi le twantšho ye mpe ya tirišo ya bjala
- Morutwana yo a hwetšwago a swere bjala a fiwe kotlo ya maleba

THUMO/MAFETŠO/THAROLLO:

Setšhaba ka moka gammogo le barutwana le barutiši ba lwantšhe le go ba kgahlanong le tirišompe ya go nwa bjala.

Mosaeno:

Mmakodu Ralebepe

Makua Ramatlapa

Mongwaledi

Modulasetulo

4.7.2 PEGO YE E SEGO YA SEMMUŠO

4.7.2.1 Diponagalo tša pego yeo e sego ya semmušo:

- Thoma ka go ngwala boithekgo/ bokamorago bja pego ya gago
- Ngwala diteng tša go lebana thwii le tabakgolo ya sererwa
- Diteng di akaretše dikgopolokgolo le dikgopolotlaleletšo tša sererwa
- Tšweletša matseno, mmele le mafetšo
- Laetša kgodišo ya tatelano ya dikgopolo
- Ngwala dikgopolokgolo ka tsela ya dintlha
- Ngwala ka lebaka le le fetilego
- Kgonthišiša gore o diriša mahlaodi le mantšu ao a tsošago maikutlo ge o tšweletša dikgopolo
- Laetša bohlatse bjo bo kgodišago bja dinyakišišo go akaretša dipoledišano polelotherišano
- Laetša ditšhišinyo

Sebopego

- Ngwala hlogo ya taba
- Laetša moamogedi, mongwadi le atrese ge go hlokagala (Eya go/E tšwa go)
- Laetša letšatšikgwedi/ Ditumedišo (Ge go hlokega)

4.7.2.2 Mohlala wa mošongwana wa pego yeo e sego ya semmušo šo:

Ka Labobedi ka morago ga sekolo go bile le thulano gare ga dihlopa tše pedi tša digongwana go tšwa sekolong sa Nthute le sa Kerutegile. Hlogo ya sekolo e go kgopetše gore o fe **pego** ka tiragalo ye.

Mohlala wa karabo

Peakanyo

- Hlogo
 - Thulano gare ga digongwana tše pedi go tšwa Sekolong sa Nthute le sa Kerutegile
- Matseno
 - Neng, kae le lebaka
- Mmele
 - Tatelano ya ditiragalo
- Mafetšo
 - Ditšhišinyo
 - Tharollo

HLOGO: THULANO GARE GA DIGONGWANA TŠE PEDI GO TŠWA SEKOLONG SA NTHUTE LE SA KERUTEGILE

E TŠWA GO: MALOSE MALEKUTU
E YA GO: HLOGO YA SEKOLO
LETŠATŠIKGWEDI: 21 HLAKOLA 2023

Ka Labobedi la 20 Hlakola 2021 go bile le thulano gare ga dihlopa tše pedi tša digongwana go tšwa sekolong sa Nthute le sa Kerutegile. Thulano e hlotšwe ke ge Matome Leseilane wa segongwana sa Nthute a tšeela Lesiba Sethaba wa segongwana sa Kerutegile sellathekeng.

Matome Leseilane o itše ge a fetša go tšwa ka kgorwana ya sekolo sa gabo a hlakana le Lesiba gomme a mo tšeela sellathekeng. Se o se dirile e le go mo kgantšetša maatla. Lesiba Sethaba o lekile go tšea sellathekeng sa gagwe go Matome Leseilane, efela a mmekiša ka maatla.

Maloko a segongwana sa Nthute a lemogile gore leloko la bona le kotsing, ba boa ka bogale bja tau go tla go thuša. Yo mongwe wa bona o ntšhitše thipa a hlaba Matome Leseilane gomme a rapalala fase. Morutiši Magongwa yo a bego a le kgauswi, o lekile go namola ntwae yeo e bego e tsogile. O šitilwe a be a leletša maphodisa. Maphodisa ba kgonne go ba namola ba swara balwi bao.

Barutwana bao ba bego ba bogetše ba ile ba phatlalala morago ga ge maphodisa ba swere Matome Leseilane.

4.8 DITSHWAYATSHWAYO

Ela hloko:

Ditshwayatshwayo di ngwalwa ka mekgwa ye mentši. Mohlala: go na le ditshwayatshwayo tša puku, tša hotele, tša filimi, bjalobjalo.

Mehlala ya dipotšišo

1. O nwele a mokgako ka puku ye o e badilego kgwedding ya go feta. Ngwala ditshwayatshwayo tša puku yeo.
2. Barutiši ba gago ba kgahlilwe kudu ke dipolelo tša gago tša mphato wa 11. Go ya le ka maitshwaro a gago, tlhompho le go šoma gabotse, barutiši ba ile ba bona e le tshwanelo gore ba go leboga le go go thabiša ka go go iša hoteleng ya mabonwa. Ngwala ditshwayatshwayo ka hotele yeo.

4.8.1 Diponagalo tša ditshwayatshwayo:

- Lemoga gore ditshwayatshwayo di mabapi le maitemogelo a mong
- Ngwala ka motho wa pele
- Diteng tša gago e be tša maleba
- Ngwala ka lebaka la lebjale
- Šomiša mahlaodi le mantšu ao a tsošago maikutlo go tšweletša dikgopolo
- Kgonthišiša gore bjalo ka mmegi o tšweletša maemo le ditšhišinyo mabapi le ditshwayatshwayo le kgahlego ya gago
- Tšweletša dintlhakgolo tša gago ka boripana
- Hlokomela, o se anege ditaba ka moka gore mmegelwa a šielwe go ikgopolela le go ikagela seswantšhokgopolo seo se tlogo mo šušumetša go tšea kgato
- Anega ka tsela yeo e ka dirago gore moanegelwa a dume le go holofela go etela lefelo leo/go bala puku yeo/go bona seswantšho seo

4.8.2 Mohlala wa mošongwana wa ditshwayatshwayo šo:

O bile yo mongwe wa bareki ba mathomo ge go bulwa lebenkele la go rekiša dijo tša setšo toropong ya geno. Šomiša seswantšho se o se filwego ka tlase go ngwala **ditshwayatshwayo** mabapi le lebenkele leo.

(Mothopo: www.google.com/pictures)

Mohlala wa karabo

Peakanyo

- Matseno
 - Tsebišo ya lebenkele le sebopego
- Mmele
 - Motheo wa lebenkele
 - Seo se kgahlilego moreki
 - Tihohleletšo yeo e fiwago batho
- Mafetšo
 - Ditšhišinyo

DITSHWAYATSHWAYO TŠA LEBENKELE LA DIJO

LEINA LA LEBENKELE: SETLATŠAPHAREPHARE RESTAURANT

TSEBIŠO YA LEBENKELE LE SEBOPEGO: SetlatšapharepharE

Setlatšapharephare Restaurant ke lebenkele la dijo toropong ya Polokwane mabenkelengkgoparara a *Savanna*. Ke lebenkele la go rekiša dijo tša setšo le tša sekgowa. Moago wa kgoparara, wo mobotse kudukudu. Mafesetere a ikgantšha ka go utolla tša ka lebenkeleng ka lehlakoreng la Bohlabela. Mekgabišo ke ya sešate. Ditafola di apešitšwe mašela a mabotse a go kgabišwa, godimo ga ditulo go beilwe mesamelo gore bareki ba dule mabothobothong. Kgauswi ga tafola ke raka yeo e kgabišitšwego ka dibjana tša mehutahuta.

Maitemogelo ka mong

Ke lemogile gore lebenkele le le hlokomela le go hlompha bareki ntle le kgethologanyo ya semorafe. Lebenkele la go etiša motho pele, tšhelete morago. Bašomedi ba lebenkele ba na le lethabo, ba kgonthišiša gore ba kgotsofatša bareki ka moka. Bareki ba lebenkele le ba dula ba thabile.

Kgahlego ya mong

Dijo ke mmantšhaotlogele. Ke kgahlilwe ke theko ya fase ya dijo, o ja wa mpanapalega, wa lefa morago. Bana ba mengwaga ye 10 ba ja mahala. Dijo tše di bosebose, tša tatso ya go rothiša mare. Dijo di tlišwa tafoleng gomme rena ra itsholela.

Ditšhišinyo

E ba Thomas makgolwakagobona, o etele lebenkele le la dijo gore o bone bokgabo bja lebenkele, botho bja bašomi, ke sa lebale mehuta, tatso le theko ya dijo. Go diega ga botšhwene ke go gadima morago.

4.9 ATHIKELE/TAODIŠWANA

4.9.1 ATHIKELE/TAODIŠWANA YA KURANTA

4.9.1.1 Diponagalo tša athikele/taodišwana ya kurantaa

- Lemoga gore hlogo ya taba yeo e begelwago babadi ka seo se anegwago
- Kgonthišiša gore hlogo ya taba e be yeo e gogago mahlo a babadi
- Laetša dihlogo tša dikgopolotlaleletšo le temana yeo e hlalago le go godiša kgahlego go hlatholla kanegelokgolo
- Tšweletša kanegelo ka ditemana tše pedi goba tše tharo tše kopana
- Tsopolo goba tšhišinyo e ka šomišwa bjalo ka temana ya mafelelo ya go tswalela
- Šomiša polelo ya go tsoša maikutlo le go hlohleletša
- Mafelelong efa ka botlalo leina le boitsebišo bja motho yo a ka kgokaganywago go ka fa ditaba ka botlalo ge go hlokega

Sebopego

Mohlala:

- Leina la kuranta, letšatši, letšatšikgwedi. (Sowetan, Labone, Hlakola 1 2020)
- Hlogo. (Tlhaelelo ya mengatwana ya lehlapo dikolong)
- Leina la mmege: Tshedimošo Diakwagala

Ela hloko:

Ge go ngwalwa diathikele (kgatišobaka le kuranta) go tšweletšwe tše di latelago:

- Ditemana di tšweletšwe ka diripa tše tharo (Matseno, mmele le mafetšo)
- Matseno a tšweletše bothata
- Mmele o tšweletše kgodišo ya bothata
- Thumo e akaretše bothata gomme e tliše tharollo le ditšhišinyo
- Segalo e be se se fodilego
- Retšistara e be ya maleba
- Ditaba e be tša nnete

4.9.1.2 Mohlala wa mošongwana wa athikele/taodišwana ya kuranta šo:

Ngwalela kuranta ya geno **athikele/taodišwana ya kuranta** mabapi le go ila thuto ga bafsa ba Afrika-Borwa.

Mohlala wa karabo

Peakanyo:

- Leina la kuranta le letšatšikgwedi
- Hlogo ya ditaba
- Leina la mmege
- Matseno
- Mmele
 - Ditlhotlo
 - Tše mpe tše ba di dirago
 - Ditlamorago
- Mafetšo

Seipone	Laboraro	Pherekong 20 2020
<p>BAFSA BA ILA THUTO AFRIKA-BORWA!</p> <p>Pego ka: Mologadi Makua</p> <p>Afrika-Borwa e na le ditlhotlo go lebeletšwe barutwana ba lehono, bao e lego ditlhobaboroko, bona bailathuto. Ba gana go bala, ba hloya go ngwala. Barutiši ba ba fa mešomo ya go ngwala gae go ba ka phapošing fela ba a gana.</p> <p>Ke bomathinyane. Barutiši ba ba fa dikgakollothuto le tlhahlotshwayo go ba huetša go bala eupša ba thatafa bjalo ka mošifa wa tlou.</p> <p>Ba hloya morutiši yo a ba rutago hloyihloyi. Yo a ba fago mošomo tšatši ka tšatši o ka re ba bona lehu. Barutwana ba rata go itaola kudu. Ba hloile go ithuta, go botšiša, go kopolla dinoutse, go botšišiša seo ba sa se kwešišego gore ba tšwelele mafelelong a ngwaga. Dikolo ka bontši</p>		<p>Ka phapošing ge morutiši a ruta, sebakeng sa go theeletša, go ngwala le go ithuta ba kgotlakgotla dillathekeng ba lebelela tša phaku, tšeo di sa ba nyakego. Gona moo ba a loša, ba apišwa. Ke tšeo di ba kgahlago go feta go ipetlela bokamoso. Go tsena gona mararankoding ao a marato, ba ikhwetša ba gwerane le dikwefa tša go apara letlalo la nku. Bontši ba goketšwa ka tšhelete, ba lefa ka ditopo.</p> <p>Afrika-Borwa e lebile kae ka gare ga seemo se? Ruri barutwana le thuto ke katse le legotlo. Go hloya go bala ke go hloya bophelo. O ka se amogelwe yunibesithi efe goba efe go ithuta. Mebaene e nyaka dihloro le go tšwelela ga nnete. Tharollo ge e ka se hwetšwe ka bjako, ba tla ja dišhila tša thaka tša bona ba fetoga diphoofolo</p>

4.9.2 ATHIKELE/TAODIŠWANA YA KGATIŠOBAKA

4.9.2.1 Diponagalo tša athikele/taodišwana ya kgatišobaka:

- Thoma ka go ngwala hlogo ya taba
- Laetša leina la mmegi
- Efa dintlha ka boripana le ka nepagalo ntle le go kgopamiša nnete
- Ngwala ditaba tše bohlokwa fela
- Diteng tša gago di gomarele hlogopotšišo
- Athikele/ taodišwana ya gago e tsoše kgahlego le go hlohleletša mmadi
- Šomiša retšistara le polelo tša semmušo
- Tšhomišo ya gago ya polelo, tlotlontšu le maswaodikga e be tše di nepagetšego

Sebopego

- Leina la kgatišobaka, letšatši, letšatšikgwedi (Boithabišo, Laboraro, 31 Hlakola 2020)
- Hlogo
- Leina la mmegi

4.9.2 Mohlala wa mošongwana wa athikele/taodišwana ya kgatišobaka šo:

Bafsa ba bantši ba lebane le bothata bja go phadišana ka diaparo. Šomiša seswantšho se sa ka tlase gomme o ngwalele kgatišobaka ya *Boithabišo athikele/ taodišwana ya kgatišobaka* yeo go yona o eletšago bafsa mabapi le khuetšo ya segwera yeo e hlohleletšago phadišano ya diaparo.

(Mothopo: www.google.com/pictures)

Mohlala wa karabo

Peakanyo

- Matseno
 - Leina la kgatišobaka le letšatšikgwedi
 - Leina la mmeji
- Mmele
 - Hlogotaba
 - Seo se hlolago bothata
 - Khuetšo ya segwera
 - Maele ao a fiwago bafsa
- Mafetšo

Boithabišo: Laboraro, 31 Hlakola 2019
Hlogotaba: Khuetsšo ya segwera e hlohleletša bafsa go phadišana ka diaparo
Leina la mmegi: Keaeletša Setšhaba

1. Bafsa ba lehono ba laolwa ke fešene. Go aparwa diaparo tša mainaina tša go bitša Bothata bo tšweletšwa ke ge bafsa ba bangwe ba na le tšona mola ba bangwe ba di hloka. Sehlopheng sa bagwera, bafsa bao ba di hlokago ba ba le kgatelelo ya monagano.
2. Mofsa yo o lebelela yola gore o apara eng, ye bjang, ya go rekwa kae. Phadišano ya diaparo e a gola, khuetsšo ya segwera e hlokiša bafsa ba bangwe khutšo. Tseba e thoma go ba mogwera wa bona. Batswadi ba tsentshwa melatong e se ka maikemišetšo. Basetsana ba bangwe ba iphošetša maratong ao a sego molaong. Ba thoma go ratana le batho ba bagolo ba go šoma. Kgatelelo ya segwera e hlohleletša ba bangwe ba bafsa go fetoga mahodu gore ba hwetše tšhelete ya go reka diaparo tšeo. Bophelo bo a thatafa ka ge phadišano le yona e golela godimo. Ba bantši ba bafsa ba ikhwetša ba na le mathata a bophelo mola e sa le ba bannyane. Sekolong go išwa yona phadišano ya diaparo go fetiša tša thuto.
3. Bafsa ba tlogele go lebelela bagwera ba bona gore ba apara bjang. Ba tlogele go dira papišo ya diaparo ka ge malapa a sa lekane. Mofsa yo mongwe le yo mongwe a ikamogele ka moo a lego ka gona, le go tseba lapa la gabo. Bafsa ba amogele seemo sa bophelo seo ba ikhwetšago ba le go sona. Ba tla phela ka khutšo ntle le kgatelelo yeo e hlolwago ke khuetsšo ya segwera.

4.10 POLELO

4.10.1 Diponagalo tša polelo

- Matseno a gago goge šedi ya batheeletši
- Šomiša mafoko a makopana
- Šomiša mehlala ya go tlwaelega
- Kgonthišiša gore diteng tša gago di mabapi le sererwa
- Šomiša retšistara ya semmušo
- Tšhomišo ya gago ya polelo, tlotlontšu le maswaodikga e be tše di nepagetšego

4.10.2 Mohlala wa mošongwana wa polelo šo:

O memilwe go tla go ba seboledi sa tlhohleletšo sa letšatši moletlong wa taelano le barutwana ba marematlou, pele ba thoma go ngwala ditlhahlobo. Re alele polelo yeo.

Peakanyo

- Matseno
- Mmele
- Mafetšo

Go moswaramarapo, batswadi bao ba hlomphegago, barutwana ke re thobela. Ke leboga go fiwa sebaka lehono go tlo segelana le lena lekobela le ke swerego la thuto, molomo ge o e ja o roga o mongwe, Nkadimeng ditsebe re šithule nama.

Barutwana ba sekolo se se phagamego sa Sekatani, thuto ke lesedi, bohwa, todi, le tšhite yeo e nyakago lena bokabarafo go e rafa, go ikhweletša mamapo. Morafi ke go itlhabara gobane nose e a loma, babalapuku go bala go a baba,

Go ikoba, go botšiša, go ganelela go bala, le go bušeletša gape le gape seo o se badilego, go nošetša tsebo. Tsebo e utamile dipukung gomme morutwana o swanetše go e hwanyolla, Tsebokgodu e ngwadilwe ka boso dipukung bomathinyane ba re ga ba bone gobane go ngwadilwe ka pene e tšhweu,

Murutwana yo bohlale e ba komana madula a bapile. Ka fao tlogatloga e tloga kgale modiši wa kgomo o tšwa natšo šakeng. Bagwerabapuku tsebang gore mohlwa o dula o feafea go ipeela dijo, tšatši ka tšatši ka seolong e le sešego sa wona. Morutwana o swanetše go bala go tlwaetša monagano go boloka dithabalakane tša thuto

Ge o palelwa ke go sepela monabo wa dikilomitara tše hlano, naa o ka kgona go tšhabeša wa fihlelela monabo woo. Aowa! Mmele ga wa tlwaela. Se se ra gore maswafo, pelo, mešifa mmele le dipotane ga tša tlwaela go šoma ka thata.

Go di tabogela sentsokela ka la dirupu ke go hlokofala. Ge o bala ka šedi le tsitsinkelo ga o pipelele monagano ka dilo tse ntši ka nako e tee. O šitwa go ipolokela dikarabo tša dintlhwamakhura Go bala kudu o sa khutše o ba le kgatelelomonagano, bangwe ba y a ga maotwanahunyela.

Thomang go bala e sa le nako, ngwalang dinoutsu, šomišang ditlahlotshwayo, dikgakollothuto le go bala ka dihlopha.

Kodumela moepathuse, ga go lehumo le le tšwago kgauswi.

4.11 POLEDIŠANO

4.11.1 Diponagalo tša poledišano

Ela hloko:

- Ge go se gwa fiwa maina a diboledi, itlhamele maina a gago a Sepedi
- Maina ao a laetšago mošomo wo motho a o dirago ga se a swanela go fetošwa, mohlala: modirelaleago, ramolao, lephodisa, hlogo ya sekolo bj.bj.
- Poledišano ya gago e tšee sebopego sa tiragatšo. Maina a be lehlakoreng le tee, ditaba di be lehlakoreng la tšona

- Laetša leswao la kgorwana ka morago ga leina la seboledi
- Kgonthišiša gore poledišano ya gago e kgona go bapalega
- Mmadi a kgone go kwešiša sererwa sa gago
- Kgonthišiša gore bakgathatema ba swarelela go sererwa
- Šomiša tlotlontšu le retšistara tša maleba
- Šomiša mabokgoni a poledišano
- Šomiša mothaladi wo mofsa go laetša seboledi se sengwe le se sengwe se sefsa
- Matseno le mafetšo a gago di goge šedi ya mmadi
- Laetša ditšhupasefala ka tshwanelo
- Šomiša malahlelwa, maekiši le diripa tše dingwe tša polelo

4.11.2 Mohlala wa mošongwana wa poledišano šo:

Mmago Matome o lemogile gore Matome o šomiša diokobatši. Re alele **poledišano** magareng ga Matome le mmagwe o be o laetše ka moo mmagwe a mo lemošago ka kotsi ya diokobatši ka gona.

Mohlala wa karabo

Peakanyo

- Madume
- Matseno
- Mmele
 - Kutollo ya sephiri
 - Pefelo ya motswadi
 - Kgopela ya thušo
- Mafetšo
 - Matome o fiwa thušo

(Matome le mmagwe ba ka phapošing ya bojelo)

- MmagoMatome:** Ngwanaka, dula fase ke bolele le wena.
Matome: Ke dutše fase Mologadi, tia di lle.
MmagoMatome: Maitshwaro a gago matšatši a ga a nkgahle.
Matome: *(Ka go makala)* Kganthe o lemogile eng!
MmagoMatome: O phela o na le ditšhila, ga o je, mahlo a hwibitše ebile ga o na tlhompho.
Matome: Ke be ke sa lemoge seo.
MmagoMatome: Bona gore o na le ditšhila bjang, dijo tša gago tša maloba le maabane di sa le gona, kganthe wena o ja eng?
Matome: Ga ke dume dijo matšatši a mma, bjale ke tla ikgapeletša go ja le ge ke sa nyake?
MmagoMatome: Ke go tseba o le motho wa go rata dijo, go direga eng?
Matome: Ga go direge selo.
MmagoMatome: Lesogana lela la ka la go ithata le go rata dijo le feletše kae?
Matome: *(Ka dihlong)* Aowa mma, a ke re ke sa tlo hlapa.
MmagoMatome: *(Ka bogale)* Dilo tše ka moka ke dika tša motho wa go diriša diokobatši. Na o thomile go šomiša diokobatši wena?
Matome: Aowa *(O bolela a lebeletše fase)*
MmagoMatome: *(O ntšha sephuthelwana sa diokobatši o mo laetša sona)* Ke eng se?
Matome: Le se tšere kae? Kganthe matšatši a le šala le fetlekolla diaparo tša ka?
MmagoMatome: Bolela nnete, gape sephuthelwana se ke se humane ka morabeng wa borokgo bja gago.
Matome: *(O gagabiša mahlo)* Ke nnete ke diokobatši eupša ga se tša ka ke tša Lesetša.
MmagoMatome: *(O bolela ka bogale)* Di nyaka eng ka potleng ya borokgo bja gago? Mphetole! Na o diriša diokobatši?
Matome: *(Ka go gakanega)* Aowa, ke rile ke tša Lesetša.
MmagoMatome: Bula ditsebe ke go lemoše kotsi ya diokobatši. O tlo utswetša batho ba bangwe go swana le ge o šetše o thomile ka mo gae gomme wa feleletša o swerwe o le kgolegong, wa ota bjalo ka sepoko, wa lahlegelwa ke monagano wa feleletša o ile ga maotwanahunyela.
Matome: *(Ka go tšhoga)* Nthuše hle mma!
MmagoMatome: Thušo ye nka go fago yona ke ya gore ke go iše lefelong la tsošološo le thekgo. Na o a dumela?
Matome: *(O bolela a tomotše mahlo)* Ee, ke a dumela.

(MmagoMatome le Matome ba dumelelane gore Matome a beakanyetšwe go ya go bona modirelaleago lefelong la tsošološo le thekgo)

4.12 POTŠIŠOTHERIŠANO

4.12.1 Diponagalo tša potšišotherišano

- Šomiša dithekniki tša potšišotherišano
- Kgonthišiša gore go be le mmotšiši le mmotšišwa/babotšišwa
- Efa maina a diboledi ka lehlakoreng la ngele la letlakala
- Šomiša mothaladi wo mofsa go laetša seboledi se sengwe le se sengwe se sefsa
- Matseno a gago e lego boithalošo a tšweletše morero
- Netefatša gore go ba le kwešišano le kamogelano e lego go hlola moya wa go tshepana
- Mmotšiši a botšiše dipotšišo go tšwa go tša kakaretšo go ya go tša go ikgetha, e be tša maleba, go šomišwe polelo ya go hlamega; ya go laetša šedi le go hlohleletša
- Mmotšišwa a arabe ka bokgwari go laetša tsebo
- Mmotšišwa a lebogwe gomme go laelanwe

4.12.2 Mohlala wa mošongwana wa potšišotherišano šo:

Mohla ke mošemane yo a goletšego torotswaneng ya Senwabarwana. O šetše a tšo boa go la USA go emela naga ya Afrika-Borwa diphadišanong tša boramahlale ba bannyane. Mokoko, mmege wa ditaba tša makasine wa *Drum* o etetše Mohla. Ngwala **potšišotherišano** ya bona.

Mohlala wa karabo

Peakanyo

- Matseno
- Mmele
 - Boitsebišo
 - Tlhohleletšo
 - Maele
- Mafetšo

Mokoko:	Na Mohla ke mang?
Mohla:	Ke morwa wa Mosebo le Mmuledi, phejane ka lapeng la bana ba bararo. Masogana a mabedi le kgarebe e tee. Ke motho bjalo ka mang le mang. Ke dumela gore Modimo o mpopile ka morero wa gore ke laetše gore motho yo mongwe le yo mongwe o na le bohlale bjoo Modimo A mo filego.
Mokoko:	O belegwe neng, kae? Re botše tšohle Mohla.
Mohla:	Ke belegetšwe bookelong bja <i>Louis Pasture</i> toropongkgolo ya Tshwane ka ngwaga wa 2000. Ke na le mengwaga ye 17. Gae ke gona mo Senwabarwana. Ke tsena sekolo <i>Ben Viljoen Hoërskool</i> .
Mokoko:	O gotše o dula le mang?
Mohla:	Ke gotše ke dula le mma le tate, bagolo ba ka ba babedi, Kgothatšo le Lebo,
	bana ba bommamogolo ba bararo, Moyagabo, Tsošološo le Thapelo. Re godišitšwe gabotse re ratana, re le bana ba motho.
Mokoko:	Ke eng seo se go hlohleleditšego gore o fihle mo o lego gona lehono?
Mohla:	Ke be ke hlatswa dibjana ge ke tla lemoga gore ke senya meetse. Go tšwele
a mantši se	meetse a ditšhila a go tonya nako ye telele pele go etšwa ao ke a nyakago go hlweka, a go fiša. Ka lemoga gore meetse ao a senyegilego ke a kudu. Gona moo ka aparelwa ke kgopolo ya gore nka dira se sengwe seo ka thibelago tshenyo ye ya meetse. Ke moo ke ilego ka nagana go dira <i>smartpipe</i> . Yona e thibela meetse a ditšhila, ya direla gore ge go bulelwa meetse a go fiša go tšwe ona fela ntle le gore go tšwe a go tonya pele.
Mokoko:	Bjale gore o be o ye o emele naga ya geno diphadišanong tša boramahlale ba bannyane go la Amerika go diregile eng?
Mohla:	Ke ile ka ba le kgahlego ya go tsenela diphadišano tša <i>Eskom Expo</i> . Modimo a dira mogau ka ba mothopasefoka magatong ka moka ao ke tsenetšego diphadišano tše, go ba go fihla legatong la mafelelo moo ke ka kgethwa go ya go emela naga ya gešo diphadišanong tša lefase go la USA.
Mokoko:	Ke tlhohleletšo efe ye o ka e fago bafsa ba naga ye?
Mohla:	Go bohlokwa go kgopela Modimo gore o nyaka eng, go dumela gore se o ratago go se fihlelela o tla se fihlelela. Go šoma ka thata, phegelelo le boikgafo di bohlokwa kudu katlegong efe goba efe.
Mokoko:	Re a go lebogiša ramahlale wa naga ya rena!
Mohla:	Ke a leboga mohlomphegi.

4.13 EMEILE

Tihalošo

Emeile ke mokgwa wa go tšweletša, go sepetša, go kgoboketša le go amogela tshedimošo ka dikgokaganyo tša elektroniki.

Emeile e emetše: *Electronic mail*.

E ratwa ke batho ka bontši ka ge e sa bitše mašeleng a mantši ebile e boloka nako.

Na emeile e dirišwa kae?

Go dikgokaganyo tša semmušo le tšeo e sego tša semmušo.

Mekgwa ye mebedi ya go ngwala emeile

- Ya semmušo
- Le yeo e sego ya semmušo

4.13.1 Diponagalo tša emeile

- E ba malalaalaotšwe ka ditiragalo tša bjale
- Ga go bohlokwa go ngwala letšatšikgwedi
- Se šomiše mokgwa wa kgale wa go ngwala mangwalo
- Hlakiša kgopelo ya gago ka tsela ya maleba o be o e thekge ka mabaka a go kwagala

Sebopego sa emeile

- Hlogo
- Madume
- Mmele wa emeile
- Mosaeno

Lebeledišiša nkatlapana ya ka tlase e tla go thuša go kwešišo tlhamego ya Emeile.

Nkatlapana ya I

Go ya go: emeile ya moromelwa:
Cc: Ba bangwe bao ba angwago ke taba ebile diemeile tša bona di bonagala.
Bcc: Ba bangwe bao diemeile di sa bonagalego.
Hlogo: Lebaka la emeile.
Madume: Laetša tlhompfo (bjalo ka Mohlomphegi): Mmele: Diteng tša emeile
<ul style="list-style-type: none">• Matseno• Hlaloša ditaba ka botlalo• Thumo/ Mafetšo
Lefoko la go tswalela:

4.13.1.1 Emeile yeo e sego ya semmušo

- Emeile yeo e sego ya semmušo e a hlaloša
- Ngwala ka polelohwii e sego ya go rarela
- Segalo ke sa go fola (Go ngwala ka ditlhaka tše dikgolo ga go dumelelwe ka ge go laetša e ka segalo ke sa godimo)
- Retšistara ke ya segwera
- Tirišo ya maroga / mahlapa ga e amogelege go ya ka melao ya tšhomišo ya emeile

4.13.1.2 Emeile ya semmušo

- Mantšu a emeile ya semmušo a beakanywe ka bokgwari ntle le go lahlegelwa ke maemo a yona
- Polelo e be ya semmušo
- Segalo e be sa maleba ebile sa go laetša tlhompfo (Go ngwala ka ditlhaka tše dikgolo ga go dumelelwe ka ge go laetša e ka segalo ke sa godimo)
- Retšistara e be ya semmušo
- O se ke wa hlasela moromedi ka dipotšišo ka ge emeile e tla lahlegelwa ke maemo a yona
- Kgetho ya mantšu e be ya maleba (Tirišo ya maroga/mahlapa ga e amogelege go ya ka melao ya tšhomišo ya emeile)

4.13.2 Mohlala wa mošongwana wa emeile šo:

Mohlala wa emeile yeo e sego ya semmušo Lekgotlapušo la sekolo sa lena le beakantše moletlo wa go kgoboketša matlotlo go thuša barutwana ka dijeresi tša marematlou. Bjalo ka mongwaledi, ngwala emeile go tsebiša barutwanakawena.

Mohlala wa karabo

Go ya go: malosekekana03@gmail.com
Cc: Mampho120@yahoo.co.za , nkelemoraswi147@gmail.com , tlhakokgosi@yahoo.com , mphelalekgema@gmail.com , hlabirwamataopela320@gmail.com
Bcc:
Hlogo: Kgoboketšo ya matlotlo
Thobela
Ke rata go le tsebiša gore moletlo wa rena wa go kgoboketša matlotlo go thuša go reka dijeresi tša barutwana ba Marematlou o tlo swarwa ka tsela ye: Tšatšikgwedi: 15 Hlakola 2021 Lefelo: Holong ya sekolo sa Nare Nako: 11:00
Le mengwa bohle go tšea karolo go thuša ka mo le ka kgonago. Katlego ya moletlo wo e magetleng a lena.
Go tseba kudu ka moletlo wo, ikgokaganye le maloko a lekgotlataolo la barutwana.
Gopola, tau tša hloka seboka di šitwa ke nare e hlotša. Magato a tšhireletšo kgahlanong le bolwetši bja Covid - 19 a tla latelwa.
Motlokwa Sebata Mongwaledi

Mohlala wa emeile ya semmušo

O be o šoma khamphaning ya go tšweletša didirišwa tša maswi mo o sa kgotsofatšwego ke diputseletšo le ka fao le swarwago ka gona. Ngwalela mongmošomo emeile ya go leboga mošomo.

Mohlala wa karabo

Go ya go: motlatsintobeng45@gmail.com
Cc:
Bcc:
Hlogo: Go leboga modiro
Mohlomphegi: Ke ngwala emeile ye go le tsebiša gore ke leboga mošomo khamphaning. Bjalo ka tshepedišo ya khamphani ke swanelwa ke go le fa tsebišo ya kgwedi pele ke leboga mošomo wo. Ke holofela gore le tla hwetša motho yo a tla thibago sekgoba sa ka ka bonako. Ke leboga sebaka seo le mphilego sona ka ge ke kgonne go ba le maitemogelo a mošomo ebile le nthušetše gore ke gole. Ke le lakaletša mahlatse khamphaning ya lena. Wa lena / ka boikokobetšo Makgale Molepo 0834441255

KAROLO YA B2: (Lelemetlaleletšo la Pele le Lelemetlaleletšo la Bobedi)

Ela hloko:

Karolo ye e lebane le ditšweletšwa tša tirišano tše telele gomme tšona ke tša barutwana ba Lelemetlaleletšo la Pele le Lelemetlaleletšo la Bobedi.

Lebelele nkatlapana ya ka tlase yona e tla go thuša go kwešišo kabo ya meputso ya lephephe le

Nkatlapana ya J

MAEMO	BOTELELE	MEPUTSO
Lelemetlaleletšo la Pele	Mantšu a 120 - 150	20
Lelemetlaleletšo la Bobedi	Mantšu a 80 - 100	20

5. DITŠWELETŠWA TŠA TIRIŠANO TŠE TELELE

Nkatlapana ya K

Mehuta ya ditšweletšwa tša tirišano tše o swanetšego go ithuta tšona ke tše di latelago:

- Lengwalo la segwera/ leo e sego la semmušo
- Mangwalo a semmušo
 - La kgopelo
 - La boipelaetšo
 - La kgwebo
 - La go ya go morulaganyi
- Boitsebišophelo le lengwalo la go thekga kgopelo
- Tša bophelo bja mohu
- Lenaneoothero le metsotso
- Pego (ya semmušo le yeo e sego ya semmušo)
- Ditshwayatshwayo
- Athikele/Taodišwana ya kuranta
- Athikele/Taodišwana ya kgatišobaka
- Polelo
- Poledišano
- Potšišotherišano
- Emeile (Ke ya Lelemetlaleletšo la Pele **FELA**)

Ela hloko

Tšhedimošo ye bohlokwa še:

- Ditlhalošo tša ditšweletšwa tše tša tirišano di tšwelela go Karolo B1
- Etela matlakala ao go ithuta tšona ka botlalo

KAROLO YA C: LELEMETLALELETŠO LA PELE LE LELEMETLALELETŠO LA BOBEDI

Ela hloko:

- Karolo ye e lebane le ditšweletšwa tša tirišano tše kopana tša barutwana ba Sepedi Lelemetlaleletšo la pele le Lelemetlaleletšo la bobedi
- Latela magato a go ngwala mabakeng ka moka

Lebeledišiša nkatlapana ya ka tlase go go thuša ka palo ya mantšu ge go ngwalwa ditšweletšwa tša tirišano

Nkatlapana ya G

MAEMO	BOTELELE	MEPUTSO
Lelemetlaleletšo la pele 10 – 12	Mantšu a 80 - 100	20
Lelemetlaleletšo la bobedi 10 – 12	Mantšu a 50 - 70	20

6. DITŠWELETŠWA TŠA TIRIŠANO TŠE KOPANA

Mehuta ya ditšweletšwa tša tirišano tše kopana ke tše di latelago:

- 1 Pukutšatši
- 2 Papatšo
- 3 Karata ya memo
- 4 Maphephetsebiši
- 5 Ditaelo
- 6 Ditšhupetšo
- 7 Molaetša wo mokopana (SMS)
- 8 Emeile (ke ya Lelemetlaleletšo la bobedi FELA)

6.1 PUKUTŠATŠI

6.1.1 Diponagalo tša pukutšatši

- Thoma ka go ngwala letšatšikgwedi
- Latela ka ngwaga
- Laetša dinako go ya ka ditiragalo
- Bontšha lefelo la ditiragalo
- Ditiragalo e ka ba tša letšatši, matšatši, beke, dikgwedi goba ngwaga
- Ngwala ka motho wa pele
- Polelo ya gago e be ya segwera

6.1.2 Mohlala wa mošongwana wa pukutšatši ya ditiragalo tša letšatši šo:

Sekolo sa geno se dirile moletlo wa go laelana le morutiši yo a rolago modiro ka lebaka la tša letšatši leo ka gare ga **pukutšatši**.

bogolo. Ngwala ditiragalo

Mohlala wa karabo

Peakanyo

- Matseno
- Mmele
- Mafetšo

Mokibelo , 20 Hlakola 2019

07:00

Holo e a hlwekišwa, ditulo di a beakanywa.

08:00

Boingwadišo, kamogelo ya baeng le difihlolo.

09:00

Moruti Tšhwene o bula mošomo ka thapelo.

Hlogo ya sekolo a amogela batho ka moka, ba fiwa lenaneotshepedišo la Letšatši.

09:30

Hlogo ya sekolo, barutiši le barutwana ba fa dipolelo tša go mo rweša dipataka. Ba fetša ka go mo akela mahlatse matšatšing a gagwe a go ikhutša.

11:30

Modulasetulo wa lekgotlataolo la sekolo o leboga batho ka moka.

11:35

Moruti Tšhwene a tswalela ka thapelo.

11:45

Gwa iwa mafelong a go fapafapana go hwetša diyamaleng

6.1.3 Mohlala wa mošongwana wa pukutšatši ya ditiragalo tša beke šo:

O be o le kua Limpopo ka nako ya maikhutšo a marena. Ngwala ditiragalo tša beke yeo ka gare ga **pukutšatši**.

Mohlala wa karabo

Peakanyo

- Matseno
- Mmele
- Mafetšo

PHUPU 2019

MOŠUPOLOGO 22

- Re fihlile Polokwane ka iri ya bohloko mathapama
- Mesong re tsogile City Lodge moo re robetšego gona gomme ra ya lefelong la tša bohwa la Bakone Malapa
- Re hlwele Bakone Malapa letšatši ka moka re bona didirišwa tša setšo le dilwanalwana tše dingwe tša bohlokwa
- Mathapama ra ya go bona papadi ya kgwele ya maoto lepatlelong la Peter Mokaba, magareng ga sehlopha sa Kaizer Chiefs le Sun Downs

LABOBEDI 23

- Re tsogile mesong ra ya Mapungubwe e lego lefelo la tša bohwa la setšhaba
- Re hlwele Mapungubwe letšatši ka moka gomme ra boela hoteleng ka iri ya botshelela mathapama

LABORARO 24

- Re etetše serapeng sa diphoofolo Kruger National Park
- Re hlwele Kruger National Park letšatši ka moka, re ipshina ka go bogela diphoofolo tša mehutahuta
- Re fihlile hoteleng ka iri ya seswai mantšiboa

LABONE 25

- Re tsogile mesong ra etela Mefakeng Ga Modjadji
- Re fetile Makgoebaskloof le Debengeni *Waterfall* moo re ipshinnego ka go bona botse bja tlhago
- Re fihlile hoteleng ka iri ya seswai mantšiboa

LABOHLANO 26

- Re etetše *Mall of The North* e sa le mesong, ra reka tšeo re bego re di nyaka
- Re tlogile Limpopo go boela gae ka iri ya bobedi mosegare
- Re fihlile gae ka iri ya bošupa mantšiboa

Ela hloko:

- Ka tlhahlobong o se ngwale ditaba tša diphiri
- Šomiša dibopego tša go fapana tša go ngwala pukutšatši, mohlala: O ka e ngwala ka mokgwa wa temana, bjalo ka lengwalo la mogwera o laodiša ka botlalo ka ditiragalo tša letšatši tša pukutšatši ya gago

6.2 PAPTŠO

6.2.1 Diponagalo tša papatšo

- Thoma ka go ngwala hlogo ya papatšo
- Šomiša fonte ya go fapana
- Laetša gore go bapatšwa eng?
- Efa thedimošo ka botlalo mabapi le setšweletšwa seo se bapatšwago
- Bontšha gore papatšo e kwalakwatšwa kae?
- Morero wa papatšo o tšweletšwe gabotse
- Diriša polelo ya go goga šedi ya bareki/babadi

Ela hloko:

- Ga se kgapeletšo go dira sethalwa sa setšweletšwa seo o se bapatšago
- O ka hlagiša papatšo ya gago ka mantšu fela o latela diponagalo tše o ithutilego tšona tša papatšo

6.2.2 Mohlala wa mošongwana wa Papatšo šo:

Go ile go swarwa diphadišano tša dipapadi sekolong sa geno ka Mokibelo. Ngwala papatšo ya sejo sa go tsefa seo o tla bego o se rekiša letšatšing leo.

Mohlala wa karabo

Peakanyo

- Matseno
 - Hlogo ya papatšo
- Mmele
 - Diteng ka moka
- Mafetšo
 - Kgokaganyo ya leago

PEKA YA GO TSEFA

Na o nyaka sejo sa go tsefa le go khoriša?

Etla dipapading ka mokibelo mmileng wa Mabilo, sekolong sa Dithetlwa go hlabolla dihlaa tša gago ka PEKA

Theko ke ya fasefase gomme tshwaro ke ya segoši.

O sa letile? Kitima o se be kolobe ya lešalela morago.

Batlapele ba thušwa pele!

REKA TŠE NNE HWETŠA E TEE MAHALAHALA!

Diriša dikgokaganyo tše di latelago go dira dipeeletšo: 0768880959 / 0112966342

Twitter: @kamogelo

Facebook: @kamogelo

(Mothopo: Inthanete)

6.3 KARATA YA MEMO

6.3.1 Diponagalo tša karata ya memo

- Thoma ka leina/maina a bamengwa
- Laetša letšatšikgweedi la moletlo, nako le lefelo la moletlo
- Tšweletša morero ka nepagalo
- Retšistara le polelo ya gago e be tša maleba
- Lokela karata ya gago ya memo ka gare ga lepokisana
- Šomiša fonte ya maleba

Ela hloko:

O dumeletšwe go thala mekgabišo mo karateng ya memo, fela mekgabišo ya gago e se ke ya šira diteng.

6.3.2 Mohlala wa mošongwana wa karata ya memo šo:

Thala **karata ya memo** yeo ka yona o memago mogwera wa gago go tlo keteka le wena letšatši la matswalo.

Mohlala wa karabo

Peakanyo

- Matseno
- Mmele
- Mafetšo

TALETŠO YA MOKETE WA MATSWALO

Kholofelo Nkadimeng o mema ka lethabo **Moloko Manthata** go tla moletlong wa gagwe wa matswalo

Letšatšikgweedi: Mokibelo wa 18 Moranang 2019

Lefelo: 2139 Ncube Street Protea North Soweto

Nako: Iri ya lesomepedi mosegare

Diaparo: Tšeo e sego tša semmušo

Mmala: Bošweu le bohuedu

Nka thaba kudu ge o ka kgona go tla moletlong wo bohlokwa wo.

Phetolo ya go tsenela moletlo (*RSVP*) e ka dirwa pele goba ka di 10 Moranang 2021.

Go: Refilwe Nkadimeng

Nomoro ya mogala: 011 235 7843

Sellathekeng: 082 347 0987

Emeile: refilwenkadimeng@gmail.com

Twitter: @refilwenkadimeng

Facebook: @refilwen

6.4 MAPHEPHETSEBIŠI

6.4.1 Diponagalo tša maphephetsebiši

- Thoma ka go ngwala hlogo ya seo go tlogo tsebišwa ka sona
- Efa tshedimošo ka botlalo
- Laetša letšatši, lefelo le nako ge di nyakega
- Retšistara ya gago e be ya maleba

Sebopego

- Hlogo ya maatlakgogedi
- Dikgopolokgolo tšeo di hlathollago dikgopolotlaleletšo
- Fonte ye kgolo
- A kgabišwe
- A be ka gare ga lepokisana

6.4.2 Mohlala wa mošongwana wa maphephetsebiši šo:

Baopedi ba go tuma ba etela motse wa geno go tla go hlohleletša bafsa go ba diopedi tša ka moso. Thala maphephetsebiši o kwalakwatše ketelo ya baopedi ba. Laetša morero wa letšatši, mokgwa wa go gokagoketša bafsa gore ba tle ka bontši, taetšo ya nako, lefelo le letšatšikgwedi.

Mohlala wa karabo

Peakanyo

- Matseno
- Mmele
- Mafetšo

MMINO MMINO
ETLA O BONE
BAOPEDI

PONTŠHO YÁ
TALENTE

YÁ MMINO

NA BATHO BA O A
BA TSEBA?

ITHOPELE R20 000

HOLONG YÁ
SETŠHABA
10/02/2024ë
11H00 MESONG
MAHALAHALA

Nomoro ya Mogala: 013 653 2020

Nomoro ya sellathekeng: 079 150 3254

Emeile: leotothoka@gmail.com

Twitter: @leotothoka

Facebook: @leotothoka

(Mothopo wa diswantšho: www.google.com/pictures)

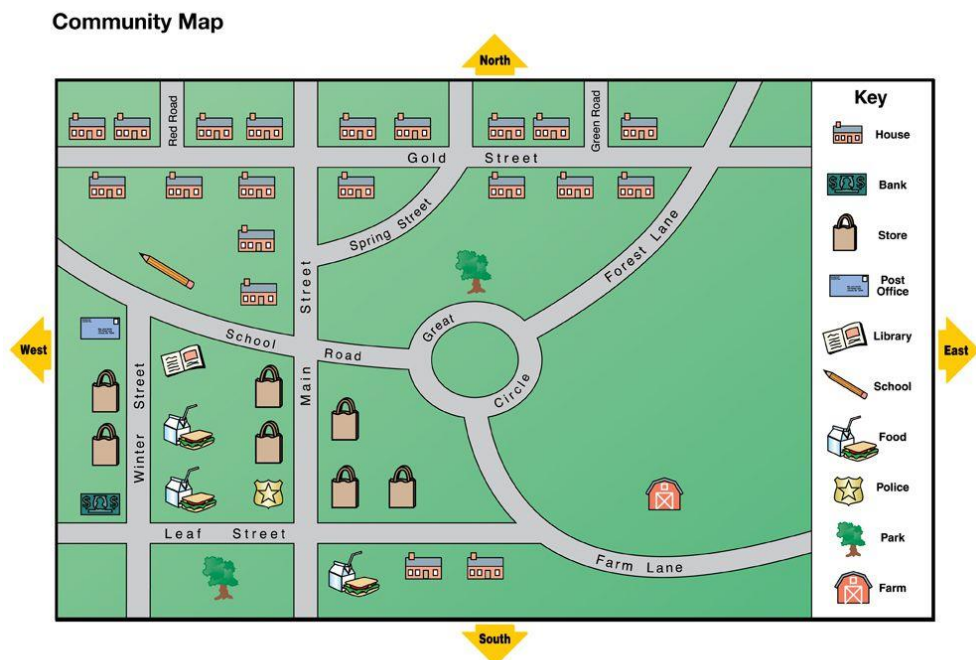
6.5 DITAELO

6.5.1 Diponagalo tša ditaelo

- Thoma ka go laetša gore ditaelo ke tša mo kae
- Bontšha gore di mabapi le eng
- Di tšweletše ka mokgwa wa ntlha ka ntlha goba tlhalešo ka temana
- Kgonthišiša gore di a kgonagala
- Di lebane le lefelo, gammogo le baamogedi ba tshedimošo

6.5.2 Mohlala wa mošongwana wa ditaelo šo:

Lebelela seswantšho se sa ka tlase gomme o ngwale ditaelo tšeo mootledi wa sefatanaga sa A a swanetšego go di latela gore a fihle moo sefatanaga sa B se lego gona.

Ela hloko:

Gopola dintlha tše di latelago gore o kgone go tla ka karabo ya maleba

- Seo se dirwago ke mootledi
- Kelo ya lebelo
- Go feta lehlakoreng la maleba
- Go namelela

Mohlala wa karabo

Peakanyo

- Matseno
- Mmele
- Mafetšo

Ditaelo go mootledi wa sefatanaga

- E ba le boitshepo
- Bofa lepanta la tšhireletšo
- Tloga ka kere ya 1
- Otlela ka lebelo la fase

- Latela sefatanaga sa pele ga gago
- O se fete sefatanaga seo se lego pele ka letsogong la ngele
- Dumelela sefatanaga sa pele go boela letsogong la ngele
- Feta ka letsogong la go ja o dutše o namelela mmoto go ba go fihla sefatanageng sa B

6.6 DITŠHUPETŠO

6.6.1 Diponagalo tša ditšhupetšo

- Laetša monabo ka dikilometara/dimetara go ntlha ka ntlha
- Dira seka sa kakanyo ya monabo le diswantšhwana tša dikai tša mafelwana ao go bolelwago ka ona
- Kelo ya monabo e be ya maleba
- O ka diriša dikhutlo tše nne (bodikela, leboa, borwa le bohlabela), maswao a tsela, meago, maporogo le tše dingwe
- Šomiša bokgoni bja go laetša ditšhupetšo
- Šomiša retšistara ya maleba

Ela hloko:

Hlokomela dintlha tše di latelago ge o hlama ditšhupetšo go swana le tše di lego mošongwaneng wa ka tlase:

Dipontšho:

- Maswao a tsela
- Tirišo ya matsogo
- Dika tša meago
- Dika tša tlhago
- Dikhutlonne

Sebopego

- Lepokisi
- Hlogo
- Pontšho ya maswao

6.6.2 Mohlala wa mošongwana wa ditšhupetšo šo:

O rile o le tseleng ya go etela motswalago wa gahlana le masogana a baeng ba swere mmepe wa go ba fa ditšhupetšo efela ba sa o kwešiše. Ba go kgopetše gore o ba laetše tsela ya go ya mabenkeleng. Diriša seswantšho sa ka tlase go go thuša go ngwala ditšhupetšo tša go laetša baeng bao mo ba yago gona.

(Mothopo: www.google.com/pictures)

Mohlala wa karabo

Peakanyo

- Matseno
- Mmele
- Mafetšo

Hlogo: Ditšhupetšo tša go ya mabenkeleng

Lefelo la tšhupetšo: Mabenkeleng

Go tloga mo, le sepela thwii le lebile bodikela. Ge le sepetše dikilometara tše makgolonne, fapogelang ka letsogong la ngele. Le tla bona leswao la tsela la “ema”, leo le lebanego thwii le sekolo ka bohlabela. Le sepele monabo wa go lekana dikilometara e tee, le tla hwetša moedi la lebana thwii le karatšhe ya go rekiša makhura ya Caltex. Gona fao le fapogele ka go la go ja. Ka letsogong la ngele le tla bona mabenkele a mantši. Le tla ba le gorogile mo le yago.

6.7 MOLAETŠA WO MOKOPANA (SMS)

6.7.1 Diponagalo tša molaetša wo mokopana

Diponagalo tša molaetša wo mokopana (SMS)

- Retšistara e be ya segwera goba semmušo e laolwa ke diteng
- Morero o laolwa ke diteng
- Molaetša e be wo mokopana o kwešišege
- Tšhomišo ya dikhutsofatšo, ditlhaka, dinomoro le tlogelo ya ditumanoši fela, di dumeletšwe ge go ngwalwa molaetša wa segwera fela
- Molaetša o be ka gare ga lepokisana

Ge o romela molaetša go swanetše go bonagala tše

- Leina goba nomoro ya moamogedi e tšwelele godimo ga selebeledi (sekrini)
- Phetolo ya moamogedi e tla bonala ka fase ga molaetša wo o rometšwego ge o fetotšwe ka pela
- Letšatšikgwedi le nako ya kamogelo ya molaetša

Ela hloko:

Šomiša retšistara ya semmušo ge o ngwala tlhahlobo

- Molaetša wo mokopana o swanetše go ba le mantšu a 80 – 100
- Se šomiše dikhutsofatšo, ditlhaka, dinomoro le ditumanoši ge o ngwala molaetša wo mokopana wa semmušo

6.7.2 Mohlala wa mošongwana wa molaetša wo mokopana wa segwera šo:

Le itokišetša mokete wa lenyalo la kgaetšedi ya gago. Ngwalela mogwera wa gago molaetša wo mokopana (SMS) o mo laletše go tla gageno go tla go ithuta setepe.

Mohlala wa karabo

Mogwera

Ke kgopela gore o ikgaše gešo gosasa ka iri ya pele le Malose, malokwane wa rena go bineng. Ke nyakile sebakalaminno sa go lla godimo, le CD ya dikoša tša manyalo, ya Seremi Malose. O tlele go re ruta go bina mmimo wa setepe gore re kgone go bina ka tšatši la lenyalo. Matome o nyala Kgadi ka fao re nyaka go ba thakga. Re nyaka go gakantšha badudi ba Kutupu ka setaele seo sa mmimo. Se lebele go apara yunifomo ya lenyalo gore re kgone go e lekola ge e ba e go lekana gabotse. Mpoaboe mošemane e sego fao re tlo goboga go goboga.

6.7.3 Mohlala wa mošongwana wa molaetša wo mokopana wa semmušo šo:

O otarile dikhipa lebenkelengsoko. Re ngwalele molaetša wo ba go rometšego wona go laetša gore ba amogetše otara ya gago.

Mohlala wa karabo

THIŠETŠO YA OTARA

Re leboga thekgo yeo o e filego lebenkele la rena ka go reka dikhipa. Re amogetše R750 ya go lefela otara ya G7612.

Sekhipa sa bobedi sa mmala wo mohubedu seo o se kgethilego ga re na le sona. O dumela gore re ka go fa mmala wo mongwe naa? Romela molaetša wa go dumela goba go ganetša ka morago ga matšatši a mararo ge o fetša go amogela molaetša wo. Ge o na le pelaelo re leletše.

KHADIMO FEME

6.8 EMEILE

Ela hloko:

- Emeile e lebane le lena barutwana ba Lelemetlaleletšo la bobedi FELA

Tihalošo

Emeile ke mokgwa wa go tšweletša, go sepetša, go kgoboketša le go amogela tshedimošo ka dikgokaganyo tša elektroniki.

Emeile e emetše: *Electronic mail*.

E ratwa ke batho ka bontši ka ge e sa bitše mašelang a mantši ebile e boloka nako.

Na emeile e dirišwa kae?

Go dikgokaganyo tša semmušo le tšeo e sego tša semmušo.

Mekgwa ye mebedi ya go ngwala emeile

- Ya semmušo
- Le yeo e sego ya semmušo

6.8.1 Diponagalo tša emeile

- E ba malalaalaotšwe ka ditiragalo tša bjale
- Ga go bohlokwa go ngwala letšatšikgwedi
- Se šomiše mokgwa wa kgale wa go ngwala mangwalo
- Hlakiša kgopelo ya gago ka tselo ya maleba o be o e thekge ka mabaka a go kwagala

Sebopego sa emeile

- Hlogo
- Madume
- Mmele wa emeile
- Mosaeno

Lebeledišiša nkatlapana ya ka tlase e tla go thuša go kwešišo tlhamego ya Emeile

Nkatlapana ya L

Go ya go: emeile ya moromelwa:
Cc: Ba bangwe bao ba angwago ke taba ebile diemeile tša bona di bonagala.
Bcc: Ba bangwe bao diemeile di sa bonagalego.
Hlogo: Lebaka la emeile.
Madume: Laetša tlhompho (bjalo ka Mohlomphegi): Mmele: Diteng tša emeile <ul style="list-style-type: none">• Matseno• Hlaloša ditaba ka botlalo• Thumo/ Mafetšo
Lefoko la go tswalela:

6.8.1.1 Emeile yeo e sego ya semmušo

- Emeile yeo e sego ya semmušo e a hlaloša
- Ngwala ka polelothwii e sego ya go rarela
- Segalo ke sa go fola (Go ngwala ka ditlhaka tše dikgolo ga go dumelelwe ka ge go laetša e ka segalo ke sa godimo)
- Retšistara ke ya segwera
- Tirišo ya maroga / mahlapa ga e amogelege go ya ka melao ya tšhomišo ya emeile

6.8.1.2 Emeile ya semmušo

- Mantšu a emeile ya semmušo a beakanywe ka bokgwari ntle le go lahlegelwa ke maemo a yona
- Polelo e be ya semmušo
- Segalo e be sa maleba ebile sa go laetša tlhompho (Go ngwala ka ditlhaka tše dikgolo ga go dumelelwe ka ge go laetša e ka segalo ke sa godimo)
- Retšistara e be ya semmušo
- O se ke wa hlasela moromedi ka dipotšišo ka ge emeile e tla lahlegelwa ke maemo a yona
- Kgetho ya mantšu e be ya maleba (Tirišo ya maroga/mahlapa ga e amogelege go ya ka melao ya tšhomišo ya emeile)

6.8.2 Mohlala wa mošongwana wa emeile šo:

Mohlala wa emeile yeo e sego ya semmušo

Lekgotlapušo la sekolo sa lena le beakantše moletlo wa go kgoboketša matlotlo go thuša barutwana ka dijeresi tša marematlou. Bjalo ka mongwaledi, ngwala emeile go tsebiša barutwanakawena.

Mohlala wa karabo

Go ya go: malosekekana03@gmail.com
Cc: Mampho120@yahoo.co.za , nkelemoraswi147@gmail.com , tlhakokgosi@yahoo.com , mphelalekgema@gmail.com , hlabirwamataopela320@gmail.com
Bcc:
Hlogo: Kgoboketšo ya matlotlo
Thobela
Ke rata go le tsebiša gore moletlo wa rena wa go kgoboketša matlotlo go thuša go reka dijeresi tša barutwana ba Marematlou o tlo swarwa ka tsela ye: Tšatšikgweni: 15 Hlakola 2021 Lefelo: Holong ya sekolo sa Nare Nako: 11:00
Le mengwa bohle go tšea karolo go thuša ka mo le ka kgonago. Katlego ya moletlo wo e magetleng a lena.
Go tseba kudu ka moletlo wo, ikgokaganye le maloko a lekgotlataolo la barutwana.
Gopola, tau tša hloka seboka di šitwa ke nare e hlotša. Magato a tšhireletšo kgahlanong le bolwetši bja Covid - 19 a tla latelwa.
Motlokwa Sebata Mongwaledi

Mohlala wa emeile ya semmušo

O be o šoma khamphaning ya go tšweletša didirišwa tša maswi mo o sa kgotsofatšwego ke diputseletšo le ka fao le swarwago ka gona. Ngwalela mongmošomo emeile ya go leboga mošomo.

Mohlala wa karabo

Go ya go: motlatsintobeng45@gmail.com
Cc:
Bcc:
Hlogo: Go leboga modiro
Mohlomphegi:
Ke ngwala emeile ye go le tsebiša gore ke leboga mošomo khamphaning. Bjalo ka tshepedišo ya khamphani ke swanelwa ke go le fa tsebišo ya kgweni pele ke leboga mošomo wo. Ke holofela gore le tla hwetša motho yo a tla thibago sekgoba sa ka ka bonako.
Ke leboga sebaka seo le mphilego sona ka ge ke kgonne go ba le maitemogelo a mošomo ebile le nthušetše gore ke gole.
Ke le lakaletša mahlatse khamphaning ya lena.
Wa lena / ka boikokobetšo Makgale Molepo 0834441255

7. DIRUBRIKI TŠA KELO

7.1 Rubriki ya kelo ya taodišo (Leleme la gae)

Dinyakwa		Bokgoni bja go ikgetha	Bokgoni bja maemo	Bokgoni bja magareng	Bokgoni bja motheo	Ga go bokgoni
DITENG LE PEAKANYO (Go araba dipotšišo) Tatelano ya dikgopolo ge go dirwa peakanyo. Temogo ya morero, baamogedi ba tshedimošo le dikamano. MEPUTSO YE 30	Legato la godimo	28–30	22–24	16–18	10–12	4–6
		-Bokgoni bja go araba potšišo ke bja maemo a godimodimo go fetiša - Dikgopolo tša go laetša bohlale, tša go hlohla mabjoko tšeo di tšweletšago tsebo ye e tseneletšego -Peakanyo le tlemagano ke tšeo di ikgethilego mo go matseno, mmele le mafetšo	-Potšišo e arabilwe gabotsebotse -Dikgopolo di kgahliša kudu ebile di sepelelana le hlogo/sererwa -Peakanyo le tlemagano ya dikgopolo ke tšeo dibotsebotse mo go matseno, mmele le mafetšo	-Karabo e a kgotsofatša -Dikgopolo di tlemagane ebile di a kgodiša -Peakanyo le tlemagano ya dikgopolo ke tšeo dikaone mo go matseno, mmele le mafetšo	-Tlemagano ya dikgopolo ga se ya maleba -Dikgopolo ga di tšwelele gabotse ebile ga di bontšhe boithlamelo -Tatelano le tlemagano ya dikgopolo di tšwelela gannyane	-Molekwa o tšwele tseleng kudukudu -Dikgopolo di hlakahlakane ebile ga di nepiše -Dikgopolo ga di nepiše hlogo ebile di a ipoeletša -Ga go tatelano le tlemagano ya dikgopolo
	Legato la	25–27	19–21	13–15	7–9	0–3
		-Bokgoni bja go araba potšišo ke bja maemo a godimodimo	-Potšišo e arabilwe gabotse -Dikgopolo di a kgahliša ebile di	-Potšišo e arabilwe ka mo go kgotsofatšago	-Molekwa o tšwele tseleng -Dikgopolo di hlakahlakane	-Ga go bolelwe selo ka hlogo yeo e filwego

	<p>-Dikgopolo tša go laetša bohlale, tša go hlohla mabjoko tše di tšweletšago tsebo ye e tseneletšego</p> <p>-Bokgoni bja maemo a godimo bja go beakanya le go tlemaganya dikgopolo mo go matseno, mmele le mafetšo</p>	<p>sepelelana le hlogo/sererwa</p> <p>-Peakanyo le tlemagano ya dikgopolo ke tše dibotse mo go matseno, mmele le mafetšo</p>	<p>eupša ga se ya hlaka gabotse</p> <p>-Tlemagano ya dikgopolo e a kgotsofatša ebile e a kgodiša</p> <p>-Peakanyo le tlemagano ya dikgopolo di a kgotsofatša mo go matseno, mmele le mafetšo</p>	<p>-Ga go peakanyo goba tlemagano ya dikgopolo yeo e tšwelelago</p>	<p>-O tšwele tseleng kudukudu</p> <p>-Diteng ga di nepiše ebile di hlakahlakane</p>
--	---	--	--	---	---

POLELO, MONGWALELO LE PALOBOHLATSE	Legato la godimo	14–15	11–12	8–9	5–6	0–3
<p>Segalo, retšistara, mongwalelo, tlotlontšu ya maleba ya morero le dikamano. Kgetho ya mantšu. Tirišo ya polelo le melawana, maswao, popopolelo le mopeleto.</p> <p>MEPUTSO YE 15</p>			<p>-Segalo, retšistara, setaele le tlotlontšu di sepelelana kudukudu le morero, baamogedi le dikamano -Polelo ke ya boitshepo, ya go nona, ya maatlakgogedi -Polelo e na le segalo sa go ba le maatlakgogedi ebile e nonne ka mebolelwana ya go kgahliša -Ga go na le ge e ka ba phošwana e tee ya popopolelo le mopeleto -Polelo e beakantšwe ka bokgwari bja maemo a godimodimo</p>	<p>-Segalo, retšistara, setaele le tlotlontšu di sepelelana gabotsebotse le morero, baamogedi le dikamano -Polelo e na le maatla, ya segalo sa maleba -Diphošo tša popopolelo le mopeleto ga se tše kae -Polelo e beakantšwe gabotsebotse</p>	<p>-Segalo, retšistara, setaele le tlotlontšu di sepelelana gabotse le morero, baamogedi le dikamano -Tirišo ya maleba ya polelo e dira gore molaetša o kwagale -Segalo ke sa maleba. -Mebolelwana e dirišitšwe go godiša boleng bja diteng</p>	<p>-Segalo, retšistara, setaele le tlotlontšu di sepelelana gannyane le morero, baamogedi le dikamano -Tirišo ya polelo ke ya motheo -Segalo le mošito ga se tša maleba -Tlotlontšu ke ye nnyane kudu</p>
	L	13	10	7	4	

		<p>-Polelo ya maemo a godimodimo ya go ba le segalo se maatla</p> <p>-Ga go na le ge e ka ba phošwana e tee ya popopolelo goba mopeleto</p> <p>-Polelo e beakantšwe ka bokgwari</p>	<p>-Polelo ke ya maemo a godimo ya go ba le maatlakgogedi</p> <p>-Segalo ke sa maleba sa go ba le maatlakgogedi</p> <p>-Diphošwana tše nnyane tša popopolelo le mopeleto</p> <p>-Polelo e beakantšwe gabotse</p>	<p>-Tirišo ya polelo e a kgotsofatša eupša e na le diphošo</p> <p>-Segalo se a kgotsofatša eupša mebolelwana ga se ya dirišwa o kaalo</p>	<p>-Polelo ga e kgotsofatše</p> <p>-Ga go phapantšho ya mafoko</p> <p>-Tlotlontšu ga se ye kaalo</p>	
SEBOPEGO		5	4	3	2	0–1
<p>Dinyakwa/Dipharologantšh o tša setšweletšwa.</p> <p>Tšwetšopele ya ditemana le tlhamo ya mafoko.</p> <p>MEPUTSO YE 5</p>		<p>-Tšwetšopele ya sererwa ke ya maemo a godimodimo</p> <p>-Tlhalošo ya dikgopolo ke ya maemo a godimodimo</p> <p>-Tlhamo ya mafoko le ditemana ke ya go ikgetha, ya maemo a godimodimo</p>	<p>-Tatelano ye botse ya tšwetšopele ya dintlha</p> <p>-Tlemagano ye botse ya dintlha le dikgopolo</p> <p>-Mafoko le ditemana di beakantšwe ka makgethe</p>	<p>-Dintlha tša maleba di tšweleditšwe</p> <p>-Mafoko le ditemana di hlamegile gabotse</p> <p>-Taodišo e a kwagala</p>	<p>-Dintlha tša maleba ga se tše kae</p> <p>-Mafoko le ditemana di na le diphošo</p> <p>-Taodišo e a kwagala eupša e na le mafokodi</p>	<p>-Dintlha tša maleba ga di gona</p> <p>-Mafoko le ditemana di fošagetše</p> <p>-Taodišo ga e kwagale</p>

7.2 Rubriki ya kelo ya taodišo (Lelemetlaleletšo la Pele)

Dinyakwa		Bokgoni bja go ikgetha	Bokgoni bja maemo	Bokgoni bja magareng	Bokgoni bja motheo	Ga go bokgoni
DITENG LE PEAKANYO (Go araba dipotšišo) -Tatelano ya dikgopolo ge go dirwa peakanyo -Temogo ya morero, baamogedi ba tshedimošo le dikamano	Legato la godimo	28–30 -Bokgoni bja go araba potšišo ke bja maemo a godimodimo go fetiša -Dikgopolo tše bohlale, tša go hlohla mabjoko tšeo di tšwelego mahlalagading -Peakanyo le tlemagano ke tšeo di ikgethilego go akaretšwa matseno, mmele le mafetšo	22–24 -Potšišo e arabilwe gabotsebotse -Dikgopolo di kgahliša kudu ebile di sepelelana le hlogo/sererwa -Peakanyo le tlemagano ya dikgopolo ke tše botsebotse go akaretšwa matseno, mmele le mafetšo	16–18 -Karabo e a kgotsofatša -Dikgopolo di tlemagane ebile di a kgodiša -Peakanyo le tlemagano ya dikgopolo ke tše kaone go akaretšwa matseno, mmele le mafetšo	10–12 -Tlemagano ya dikgopolo ga se ya maleba -Dikgopolo ga di tšwelele gabotse ebile ga di bontšhe boitlhamelo -Tatelano le tlemagano ya dikgopolo di tšwelela gannyane	4–6 -Molekwa o tšwele tseleng kudukudu -Dikgopolo di hlakahlakane ebile ga di nepiše -Dikgopolo ga di nepiše hlogo ebile di a ipoeletša -Ga go tatelano le tlemagano ya dikgopolo
		25–27 -Bokgoni bja go araba potšišo ke bja maemo a godimodimo -Dikgopolo tše bohlale tša go tšwa mahlalagading -Bokgoni bja maemo a godimo bja go beakanya le go tlemaganya dikgopolo go akaretšwa matseno, mmele le mafetšo	19–21 -Potšišo e arabilwe gabotse -Dikgopolo di a kgahliša ebile di sepelelana le hlogo/sererwa -Peakanyo le tlemagano ya dikgopolo ke tše botse go akaretšwa matseno, mmele le mafetšo	13–15 -Potšišo e arabilwe ka mo go kgotsofatšago eupša ga se ya hlaka gabotse -Tlemagano ya dikgopolo e a kgotsofatša ebile e a kgodiša -Peakanyo le tlemagano ya dikgopolo di a kgotsofatša go akaretšwa matseno, mmele le mafetšo	7–9 -Molekwa o tšwele tseleng -Dikgopolo di hlakahlakane -Ga go peakanyo goba tlemagano ya dikgopolo yeo e tšwelelago	0–3 -Ga go bolelwe selo ka hlogo yeo e filwego -O tšwele tseleng kudukudu -Diteng ga di nepiše ebile di hlakahlakane
MEPUTSO YE 30 Diteng = 25 Peakanyo = 5	Legato la fase					

<p>POLELO, MONGWALELO LE PALOBOHLATSE</p> <p>-Segalo, retšistara, mongwalelo, tlotlontšu ya maleba ya morero le dikamano -Kgetho ya mantšu Tirišo ya polelo le melawana, maswao, popopolelo le mopeleto.</p> <p>MEPUTSO YE 15</p> <p>Polelo = 10 Mongwalelo = 3 Padišišobohlatse = 2</p>	<p>Legato la godimo</p>	<p>14–15</p> <p>-Segalo, retšistara, setaele le tlotlontšu di sepelelana kudukudu le morero, baamogedi le dikamano -Polelo ke ya boitshepo, ya go nona, ya maatlagogedi -Polelo e na le segalo sa go ba le maatlagogedi ebile e nonne ka mebolelwana ya go kgahliša -Ga go na le ge e ka ba phošwana e tee ya popopolelo le mopeleto -Polelo e beakantšwe ka bokgwari bja maemo a godimodimo</p>	<p>11–12</p> <p>-Segalo, retšistara, setaele le tlotlontšu di sepelelana gabotsebotse le morero, baamogedi le dikamano -Polelo e na le maatla, ya segalo sa maleba. -Diphošo tša popopolelo le mopeleto ga se tše kae -Polelo e beakantšwe gabotsebotse</p>	<p>8–9</p> <p>-Segalo, retšistara, setaele le tlotlontšu di sepelelana gabotse le morero, baamogedi le dikamano -Tirišo ya maleba ya polelo e dira gore molaetša o kwagale -Segalo ke sa maleba -Mebolelwana e dirišitšwe go godiša boleng bja diteng</p>	<p>5–6</p> <p>-Segalo, retšistara, setaele le tlotlontšu di sepelelana gannyane le morero, baamogedi le dikamano -Tirišo ya polelo ke ya motheo -Segalo le mošito ga se tša maleba. -Tlotlontšu ke ye nnyane kudu</p>	<p>0–3</p> <p>-Polelo ga e kwešišagale -Segalo, retšistara, setaele le tlotlontšu ga di sepelelane le morero, baamogedi le dikamano -Tlotlontšu ke ye nnyane kudukudu moo e lego gore e dira gore ditaba di se kwešišagale</p>
---	--------------------------------	---	--	--	--	---

	Legato la fase	13	10	7	4	
		-Polelo ya maemo a godimodimo ya go ba le segalo se maatla -Ga go na le ge e ka ba phošwana e tee ya popopolelo goba mopeleto -Polelo e beakantšwe ka bokgwari	-Polelo ke ya maemo a godimo ya go ba le maatlakgogedi -Segalo ke sa maleba sa go ba le maatlakgogedi. -Diphošwana tše nnyane tša popopolelo le mopeleto -Polelo e beakantšwe gabotse	-Tirišo ya polelo e a kgotsofatša eupša e na le diphošo -Segalo se a kgotsofatša eupša mebolelwana ga se ya dirišwa o kaalo	-Polelo ga e kgotsofatše -Ga go phapantšho ya mafoko -Tlotlontšu ga se ye kaalo	
SEBOPEGO		5	4	3	2	0-1
Dinyakwa/Dipharologan tšho tša setšweletšwa. Tšwetšopele ya ditemana le tlhamo ya mafoko MEPUTSO YE 5		-Tšwetšopele ya sererwa ke ya maemo a godimodimo -Tlhalošo ya dikgopolo ke ya maemo a godimodimo -Tlhamo ya mafoko le ditemana ke ya go ikgetha, ya maemo a godimodimo	-Tatelano ye botse ya tšwetšopele ya dintlha -Tlemagano ye botse ya dintlha le dikgopolo -Mafoko le ditemana di beakantšwe ka makgethe	-Dintlha tša maleba di tšweleditšwe -Mafoko le ditemana di hlamegile gabotse -Taodišo e a kwagala.	-Dintlha tša maleba ga se tše kae -Mafoko le ditemana di na le diphošo -Taodišo e a kwagala eupša e na le mafokodi	-Dintlha tša maleba ga di gona -Mafoko le ditemana di fošagetše -Taodišo ga e kwagale

7.3 Rubriki ya kelo ya taodišo (Lelemetlaleletšo la Bobedi)

Dinyakwa		Bokgoni bja go ikgetha	Bokgoni bja maemo	Bokgoni bja magareng	Bokgoni bja motheo	Ga go bokgoni	
DITENG LE PEAKANYO (Go araba dipotšišo) -Tatelano ya dikgopolo ge go dirwa peakanyo. -Temogo ya morero, baamogedi ba tshedimošo le dikamano. MEPUTSO YE 24	Legato la godimo	22–24	18	12–16	7–11	0–6	
		-Bokgoni bja go araba potšišo ke bja maemo a godimodimo. -Dikgopolo tše bohlale tša go tšwa mahlalagading. -Bokgoni bja maemo a godimo bja go beakanya le go tlemaganya dikgopolo go akaretšwa matseno, mmele le mafetšo.	-Potšišo e arabilwe gabotsebotse. -Dikgopolo di kgahliša kudu ebile di sepelelana le hlogo/sererwa. -Peakanyo le tlemagano ya dikgopolo ke tše botsebotse go akaretšwa matseno, mmele le mafetšo.	-Karabo e a kgotsofatša. -Dikgopolo di tlemagane ebile di a kgodiša. -Peakanyo le tlemagano ya dikgopolo ke tše kaone go akaretšwa matseno, mmele le mafetšo.	-Tlemagano ya dikgopolo ga se ya maleba. -Dikgopolo ga di tšwelele gabotse ebile ga di bontšhe boithamelolo. -Tatelano le tlemagano ya dikgopolo di tšwelela gannyane.	-Molekwa o tšwele tseleng kudukudu. -Dikgopolo di hlakahlakane ebile ga di nepiše. -Dikgopolo ga di nepiše hlogo ebile di a ipoeletša.	
	Legato la fase	19–21	17				
		-Bokgoni bja go araba potšišo ke bja maemo a godimodimo eupša e hloka boleng bja sererwa sa maemo a godimo. -Dikgopolo tše bohlale tša go tšwa mahlalagading. -Bokgoni bja maemo a godimo bja go beakanya le go tlemaganya dikgopolo go akaretšwa matseno, mmele le mafetšo.	-Potšišo e arabilwe gabotse. -Dikgopolo di a kgahliša ebile di sepelelana le hlogo/sererwa. -Peakanyo le tlemagano ya dikgopolo ke tše botse go akaretšwa matseno, mmele le mafetšo.			-Ga go tatelano le tlemagano ya dikgopolo.	

Dinyakwa		Bokgoni bja go ikgetha	Bokgoni bja maemo	Bokgoni bja magareng	Bokgoni bja motheo	Ga go bokgoni
POLELO, MONGWALELO LE PALOBOHLATSE -Segalo, retšistara, mongwalelo, tlotlontšu ya maleba ya morero le dikamano. -Kgetho ya mantšu -Tirišo ya polelo le melawana, maswao, popopolelo le mopeleto. MEPUTSO YE 12		10–12	8–9	6–7	4–5	0–3
		-Polelo ya maemo a godimodimo ya go ba le segalo se maatla. -Ga go na le ge e ka ba phošwana e tee ya popopolelo goba mopeleto. -Polelo e beakantšwe ka bokgwari.	-Polelo ke ya maemo a godimo ya go ba le maatlakgogedi. -Segalo ke sa maleba sa go ba le maatlakgogedi. -Diphošwana tše nnyane tša popopolelo le mopeleto. -Polelo e beakantšwe gabotse.	-Tirišo ya polelo e a kgotsofatša eupša e na le diphošo. -Segalo se a kgotsofatša eupša mebolelwana ga se ya dirišwa ga kaalo.	-Tirišo ya polelo ga e kgotsofatše. -Ga go phapantšho ya mafoko. -Tlotlontšu ga se e kaalo.	-Polelo ga e kwešišagale. -Tlotlontšu ke ye nnyane kudukudu moo e lego gore e dira gore ditaba di se kwešišagale.

SEBOPEGO		4	3	2	1	0
<p>Ponagalo tša sererwa. Tšwetšopele ya ditemana le tlhamo ya mafoko.</p> <p>MEPUTSO YE 4</p>		<p>-Tšwetšopele ya sererwa ke ya maemo a godimodimo.</p> <p>-Tlhalošo ya dikgopolo ke ya maemo a godimodimo.</p> <p>-Tlhamo ya mafoko le ditemana ke ya go ikgetha, ya maemo a godimodimo.</p>	<p>-Tatelano ye botse ya tšwetšopele ya dintlha.</p> <p>-Tlemagano ye botse ya dintlha le dikgopolo.</p> <p>-Mafoko le ditemana di beakantšwe ka makgethe.</p>	<p>-Dintlha tša maleba di tšweleditšwe.</p> <p>-Mafoko le ditemana di hlamegile gabotse.</p> <p>-Taodišo e a kwagala.</p>	<p>-E na le dintlha tša nnete</p> <p>-Mafoko le ditemana di na le diphošo.</p> <p>-Taodišo e a kwagala eupša e na le mafokodi.</p>	<p>-Dintlha tša maleba ga di gona.</p> <p>-Mafoko le ditemana di fošagetše.</p> <p>-Taodišo ga e kwagale.</p>

7.4 Rubriki ya kelo ya ditšweletšwa tša tirišano (Leleme la gae)

Dinyakwa	Bokgoni bja go ikgetha	Bokgoni bja maemo	Bokgoni bja magareng	Bokgoni bja motheo	Ga go bokgoni
DITENG, PEAKANYO LE SEBOPEGO -Go araba dipotšišo le dikgopolo. -Tatelano le peakanyo ya dikgopolo. -Morero, baamogedi, dinyakwa/dipharologantšho le dikamano. MEPUTSO YE 15	13–15	10–12	7–9	4–6	0–3
	-Bokgoni bja go araba potšišo ke bja maemo a godimodimo go fetiša - Dikgopolo ke tša go laetša bohlae, le go hlohla mabjoko -Tsebo ke ye e tseneletšego ya dinyakwa tša mohuta wa setšweletšwa -Ditaba di nepiša setšweletšwa thwi -Tlemagano ya diteng le dikgopolo ke ya maemo a godimo -Tlhalošo ya ditaba ke ya maemo a godimo ebile e thekga sererwa -Sebopego ke sa maleba sa go sepelelana le setšweletšwa	-Bokgoni bjo bobotsebotse bja go araba potšišo bjoo bo laetšago tsebo ye botse ya mohuta wa setšweletšwa -Ditaba di nepiša setšweletšwa -Molekwa ga se a tšwa tseleng -Tlemagano ya diteng le dikgopolo ke ye botse -Tlhalošo ya ditaba ke ye botse ebile e thekga sererwa -Sebopego ke sa maleba eupša se na le diphošwana di se kae	-Bokgoni bja go kgotsofatša bja go araba potšišo bja go laetša tsebo ya mohuta wa setšweletšwa -Go na le nepišo eupša go na le go tšwa tseleng gannyane -Tlemagano ya dikgopolo le dikamano e a kgotsofatša -Tlhalošo ya ditaba e a kgotsofatša ebile e thekga sererwa -Sebopego ke sa maleba eupša se na le diphošo tše dintšinyana	-Bokgoni bja motheo bja go araba potšišo bja go laetša tsebo ye nnyane ya dinyakwa tša mohuta wa setšweletšwa -Go na le nepišo ye nnyane ya setšweletšwa eupša go na le go tšwa tseleng -Tlemagano ya diteng le dikgopolo ga se ye kaalo -Tlhalošo ya ditaba ke ya motheo ebile e thekga sererwa gannyane - Melao ya sebopego ga se ya šomišwa ka tshwanelo -Go tlogetšwe dintlha tše bohlokwa	-Karabo ya gagwe ga e laetše tsebo le ye nnyane ya mohuta wa setšweletšwa -Molaetša ga o tšwelele gabotse ka ge molekwa a tšwele tseleng kudukudu -Ga go tlemagano ya diteng le dikgopolo -Ditaba di hlalošwa gannyane -Sebopego sa setšweletšwa ga se sona
	9–10	7–8	5–6	3–4	0–2

<p>POLELO, SETAELE LE PALOBOHLATSE</p> <p>Segalo, retšistara, setaele, morero, baamogedi le dikamano. Tirišo ya polelo le melawana. Kgetho ya mantšu. Maswao le mopeleto.</p> <p>MEPUTSO YE 10</p>	<p>-Segalo, retšistara, setaele le tlotlontšu di sepelelana gabotsebotse le morero, baamogedi le dikamano -Polelo e nepagetše ebile e hlamegile gabotse -Ga go na le ge e ka ba phošo e tee ya popopolelo le mopeleto</p>	<p>-Segalo, retšistara, setaele le tlotlontšu di sepelelana gabotse le morero, baamogedi le dikamano -Polelo ga e na diphošo tša popopolelo ebile e hlamegile gabotse -Tlotlontšu ke ye ntši - Diphošo ga se tše dintši</p>	<p>-Segalo, retšistara, setaele le tlotlontšu di sepelelana le morero, baamogedi le dikamano -Diphošo tša popopolelo ga se tše dintši -Tlotlontšu ke yeo e lekanetšego -Diphošwana tše di lego gona ga di fetošo molaetša</p>	<p>-Segalo, retšistara, setaele le tlotlontšu ga di sepelelane gabotse le morero, baamogedi le dikamano -Popopolelo ga se yeo e nepagetšego ebile e tletše ka diphošo -Tlotlontšu ga se ye ntši -Molaetša o a tšwelela eupša o arošitšwe</p>	<p>-Segalo, retšistara, setaele le tlotlontšu ga di sepelelane le morero, baamogedi le dikamano -Sengwalo se tletše ka diphošo ebile se hlakahlakane -Tlotlontšu yeo e lego gona ga e sepelelane le morero le gannyane -Molaetša ga o tšwelele le gannyane</p>
--	---	---	---	--	--

7.5 Rubriki ya kelo ya ditšweletšwa tša tirišano (Lelemetlaleletšo la Pele)

Dinyakwa	Bokgoni bja go ikgetha	Bokgoni bja maemo	Bokgoni bja magareng	Bokgoni bja motheo	Ga go bokgoni
	15–18	11–14	8–10	5–7	0–4
DITENG, PEAKANYO LE SEBOPEGO (Go araba dipotšišo le dikgopolo) -Tatelanyo le peakanyo ya dikgopolo -Morero, baamogedi, dinyakwa/dipharolog antšho le dikamano MEPUTSO YE 18 Diteng = 14 Peakanyo = 2 Sebopego = 2 (Lengwalo =Sebopego =4)	-Bokgoni bja go araba potšišo ke bja maemo a godimodimo go fetiša -Dikgopolo ke tše bohlae tša go tšwa mahlalagading -Tsebo ye e tseneletšego ya dinyakwa tša mohuta wa setšweletšwa -Ditaba di nepiša setšweletšwa thwi -Tlemagano ya diteng le dikgopolo ke ya maemo a godimo -Tlhalošo ya ditaba ke ya maemo a godimo ebile e thekga sererwa -Sebopego ke sa maleba sa go sepelelana le setšweletšwa	-Bokgoni bjo bo botsebotse bja go araba potšišo bjoo bo laetšago tsebo ye botse ya mohuta wa setšweletšwa -Ditaba di nepiša setšweletšwa -Molekwa ga se a tšwa tseleng -Tlemagano ya diteng le dikgopolo ke ye botse. -Tlhalošo ya ditaba ke ye botse ebile e thekga sererwa -Sebopego ke sa maleba eupša se na le diphošwana di se kae	-Bokgoni bja go kgotsofatša bja go araba potšišo bja go laetša tsebo ya mohuta wa setšweletšwa -Go na le nepišo fela go na le go tšwa tseleng gannyane -Tlemagano ya dikgopolo le dikamano e a kgotsofatša -Tlhalošo ya ditaba e a kgotsofatša ebile e thekga sererwa -Sebopego ke sa maleba eupša se na le diphošo tše dintšinyana	-Bokgoni bja motheo bja go araba potšišo bja go laetša tsebo ye nnyane ya dinyakwa tša mohuta wa setšweletšwa -Go na le nepišo ye nnyane ya setšweletšwa eupša go na le go tšwa tseleng -Tlemagano ya diteng le dikgopolo ga se ye kaalo -Tlhalošo ya ditaba ke ya motheo ebile e thekga sererwa gannyane -Ga se a šomiša melao ya sebopego ka tshwanelo -Go tlogetšwe dintlha tše bohlokwa	Karabo ga e laetše tsebo le ye nnyane ya mohuta wa setšweletšwa -Molaetša ga o tšwelele gabotse ka ge molekwa a tšwele tseleng kudukudu -Ga go tlemagano ya diteng le dikgopolo -Ditaba di hlalošwa gannyane -Sebopego sa setšweletšwa ga se sona

POLELO, MONGWALELO LE PALOBOHLATSE -Segalo, retšistara, mongwalelo , morero, baamogedi le dikamano -Tirišo ya polelo le melawana kgetho ya mantšu -Maswao le mopeleto MEPUTSO YE 12 Polelo = 8 Mongwalelo = 2 Padišišobohlatse = 2 (Lengwalo= Mongwalelo=1 Padišišobohlatse =1)	10–12	8–9	6–7	4–5	0–3
	-Segalo, retšistara, mongwalelo le tlotlontšu di sepelelana gabotsebotse le morero, baamogedi le dikamano -Polelo e nepagetše ebile e hlamegile gabotse -Ga go na le ge e ka ba phošo e tee	-Segalo, retšistara, mongwalelo le tlotlontšu di sepelelana gabotse le morero, baamogedi le dikamano -Polelo ga e na diphošo tša popopolelo ebile e hlamegile gabotse -Tlotlontšu ke ye ntši. -Gantši ga go diphošo	-Segalo, retšistara, mongwalelo le tlotlontšu di sepelelana le morero, baamogedi le dikamano -Diphošo tša popopolelo ga se tše ntši -Tlotlontšu ke yeo e lekanetšego -Diphošwana tšeo di lego gona ga di fetoše molaetša	-Segalo, retšistara, mongwalelo le tlotlontšu ga di sepelelane gabotse le morero, baamogedi le dikamano -Popopolelo ga se yeo e nepagetšego ebile e tletše ka diphošo -Tlotlontšu ga se ye ntši. -Molaetša o a tšwelela eupša o arošitšwe	-Segalo, retšistara, mongwalelo le tlotlontšu ga di sepelelane le morero, baamogedi le dikamano -Sengwalo se tletše ka diphošo ebile se hlakahlakane -Tlotlontšu yeo e lego gona ga e sepelelane le morero le ga nnyane -Molaetša ga o tšwelele le ga nnyane
KABO YA MEPUTSO	25–30	19–23	14–17	9–12	0–7

7.6. Rubriki ya kelo ya ditsweletšwa tša tirišano tše kopana (Lelemetlaleletšo la Pele le la Bobedi)

Dinyakwa	Bokgoni bja go ikgetha	Bokgoni bja maemo	Bokgoni bja magareng	Bokgoni bja motheo	Ga go bokgoni
DITENG, PEAKANYO LE SEBOPEGO (Go araba dipotšišo le dikgopolo) -Tatelano le peakanyo ya dikgopolo -Morero, baamogedi, dinyakwa/dipharolog antšho le dikamano MEPUTSO YE 12 Polelo = 8 Mongwalelo = 2 Padišišobohlatse = 2	10–12 -Bokgoni bja go araba potšišo ke bja maemo a godimodimo go fetiša -Dikgopolo ke tše bohlale tša go tšwa mahlalagading. -Tsebo ye e tseneletšego ya dinyakwa tša mohuta wa setšweletšwa -Ditaba di nepiša setšweletšwa thwi -Tlemagano ya diteng le dikgopolo ke ya maemo a godimo -Tihalošo ya ditaba ke ya maemo a godimo ebile e thekga sererwa -Sebopego ke sa maleba sa go sepelelana le setšweletšwa	8–9 Bokgoni bjo bo botsebotse bja go araba potšišo bjoo bo laetšago tsebo ye botse ya mohuta wa setšweletšwa -Ditaba di nepiša setšweletšwa -Molekwa ga se a tšwa tseleng -Tlemagano ya diteng le dikgopolo ke ye botse -Tihalošo ya ditaba ke ye botse ebile e thekga sererw. -Sebopego ke sa maleba eupša se na le diphošwana di se kae	6–7 -Bokgoni bja go kgotsofatša bja go araba potšišo bja go laetša tsebo ya mohuta wa setšweletšwa -Go na le nepišo eupša go na le go tšwa tseleng gannyane -Tlemagano ya dikgopolo le dikamano e a kgotsofatša -Tihalošo ya ditaba e a kgotsofatša ebile e thekga sererwa -Sebopego ke sa maleba eupša se na le diphošo tše dintšinyana	4–5 -Bokgoni bja motheo bja go araba potšišo bja go laetša tsebo ye nnyane ya dinyakwa tša mohuta wa setšweletšwa -Go na le nepišo ye nnyane ya setšweletšwa eupša go na le go tšwa tseleng -Tlemagano ya diteng le dikgopolo ga se ye kaalo. -Tihalošo ya ditaba ke ya motheo ebile e thekga sererwa gannyane -Ga se a šomiša melao ya sebopego ka tshwanelo. -Go tlogetšwe dintlha tše bohlokwa	0–3 -Karabo ga e laetše tsebo le ye nnyane ya mohuta wa setšweletšwa -Molaetša ga o tšwelele gabotse ka ge molekwa a tšwele tseleng kudukudu -Ga go tlemagano ya diteng le dikgopolo -Ditaba di hlalošwa gannyane -Sebopego sa setšweletšwa ga se sona
	7–8	5–6	4	3	0–2

<p>POLELO, MONGWALELO LE PALOBOHLATSE -Segalo, retšistara, mongwalelo, morero, baamogedi le dikamano -Tirišo ya polelo le melawana -Kgetho ya mantšu -Maswao le mopeleto</p> <p>MEPUTSO YE 8</p>	<p>Segalo, retšistara, mongwalelo le tlotlontšu di sepelelana gabotsebotse le morero, baamogedi le dikamano -Polelo e nepagetše ebile e hlamegile gabotse -Ga go na le ge e ka ba phošo e tee</p>	<p>-Segalo, retšistara, mongwalelo le tlotlontšu di sepelelana gabotse le morero, baamogedi le dikamano -Polelo ga e na diphošo tša popopolelo ebile e hlamegile gabotse -Tlotlontšu ke ye ntši. -Gantši ga go diphošo</p>	<p>Segalo, retšistara, mongwalelo le tlotlontšu di sepelelana le morero, baamogedi le dikamano -Diphošo tša popopolelo ga se tše ntši -Tlotlontšu ke yeo e lekanetšego -Diphošwana tšeo di lego gona ga di fetošo molaetša</p>	<p>-Segalo, retšistara, mongwalelo le tlotlontšu ga di sepelelane gabotse le morero, baamogedi le dikamano -Popopolelo ga se yeo e nepagetšego ebile e tletše ka diphošo -Tlotlontšu ga se ye ntši. -Molaetša o a tšwelela eupša o arošitšwe</p>	<p>-Segalo, retšistara, mongwalelo le tlotlontšu ga di sepelelane le morero, baamogedi le dikamano -Sengwalo se tletše ka diphošo ebile se hlakahlakane -Tlotlontšu yeo e lego gona ga e sepelelane le morero le ga nnyane -Molaetša ga o tšwelele le ga nnyane</p>
<p>KABO YA MEPUTSO</p>	<p>17–20</p>	<p>13–15</p>	<p>10–11</p>	<p>7–8</p>	<p>0–5</p>

8. TLOTLONTŠU

LENTŠU	TLHALOŠO
Ditšweletša tša go bonwa	Ke kemedi ya dilo tša go bonwa ye e ka bogelwago e bile e tliša e melaetša e mengwe, Mehlala: diswantšho, dinepe, dipapatšo, dithalwa
Fonte	Mohuta le bogolo bja ditlhaka tše di šomišwago ge go ngwalwa, Mohlala: Fonte ye kgolo- KARATŠHE YA MOSWANANOŠI Fonte ye nnyane- karatšhe ya moswana noši
Lekola	Ke go lebeledišiša goba go badišiša ka tsinkelo ka maikemišetšo a go bopa dikgopolo goba go dira dikahlolo
Mmepe wa monagano/ peakanyo	Ke peakanyo ya dikgopolokgolo le dikgopolotlaleletšo tšeo o yago go ngwala ka tšona ka gare ga sererwa
Polelo ya pepeneneng	Polelo yeo e fago tlhalošothwii ya mantšu
Retšistara	Ke ge o šomiša mantšu, setaele, thutapolelo le segalo sa go fapana dikamanong goba maemong a go fapana, Mohlala: Ditokomane tša semmušo di ngwadilwe ka retšistara ya semmušo mola mangwalo a segwera a ngwalwa ka retšistara ya go se be ya semmušo
Setšweletšwa	Ke setatamente goba tlhamo ya mohuta wa kgokagano ya go ngwalwa, ya go bolelwa goba ya go bogelwa
Setšweletšwa sa tirišano	Dingwalwa tša go ba le mohola, Mohlala: mangwalo, metsotso ya kopano, pego, difekese
Tlhalošopepeneng/ Tlhalošothwii	Ke tlhalošo ya seemo seo selo se lego ka sona
CC	Ba bangwe bao ba angwago ke taba e bile diemeile tša bona di bonagala.
BCC	Ba bangwe bao diemeile di sa bonagalego.
Sengwalwa/dingwalwa	Taodišo goba setšweletšwa sa tirišano
Mantšutaolo	Mantšu ao a go hlalago ge o ngwala sengwalwa goba dingwalwa

9. METHOPO

- Department of Basic Education. (2011) *Setatamente sa pholisi sa lenaneothuto le kelo mephato ya 10 – 12.*
- De Schryver, Gilles-Maurice, et al. (2007). *Pukuntšu ya Polelopedi ya Sekolo – Sesotho sa Leboa le Seisimane.* Cape Town. Oxford University Press
- Republic of South Africa, 1988, *Sesotho sa Leboa – Mareo le Mongwalelo Ya 4*, Pretoria, Government Printers
- Department of Basic Education. (Nov 2017) *Sepedi HL P3*
- Department of Basic Education. (Feb-Mar 2018) *Sepedi HL P3*
- Department of Basic Education. (Feb-Mar 2018) *Sepedi HL P3 Memorandum*
- Department of Basic Education. (Nov 2018) *Sepedi HL P3*
- Department of Basic Education. (Nov 2018) *Sepedi HL P3 Memorandum*
- Department of Basic Education. (May-Jun 2019) *Sepedi HL P3*
- Department of Basic Education. (May-Jun 2019) *Sepedi HL P3 Memorandum*
- Department of Basic Education. (Nov 2019) *Sepedi HL P3*
- Department of Basic Education. (Nov 2019) *Sepedi HL P3 Memorandum*
- Limpopo Department of Education. (Lewedi 2019) *Sepedi HL P3*
- Limpopo Department of Education. (Lewedi 2019) *Sepedi HL P3 Memorandum*
- Mpumalanga Department of Education. (September 2019) *Sepedi HL P3*
- Mpumalanga Department of Education. (September 2019) *Sepedi HL P3 Memorandum*
- Pharos (2014). *South African Multilingual Dictionary.* Cape Town. Pharos Dictionaries.
- Rakoma J.R.D. (1978) *Marema – ka – dika tša Sesotho sa Lebowa.* Cape Town. J.L.
- Van Schaik Publishers.
- Serudu S.M. *Oketša tsebo*
www.google.com

Acknowledgements

The Department of Basic Education (DBE) gratefully acknowledges the following officials for giving up their valuable time and families, and for contributing their knowledge and expertise to develop this creative writing resource for the children of our country, under very stringent conditions of COVID-19.

Writers:

Benjamin Tladi, Magolego Tshegishi; Priscilla Setwaba, Sahara Machoga
Sibongile Magdeline Zwane
Pamela Ramohlale
Gertrude Mamogotsi Sebesho
Betty Ramohlale

DBE Subject Specialist: Mfana E. Phonela

The development of the Study Guide was managed and coordinated by Ms Cheryl Weston and Dr Sandy Malapile.

basic education

Department:
Basic Education
REPUBLIC OF SOUTH AFRICA

ISBN : 978-1-4315-3478-4

High Enrolment Self Study Guide Series

This publication is not for sale.

© Copyright Department of Basic Education

www.education.gov.za | Call Centre 0800 202 993